

De Twee Kwartieren

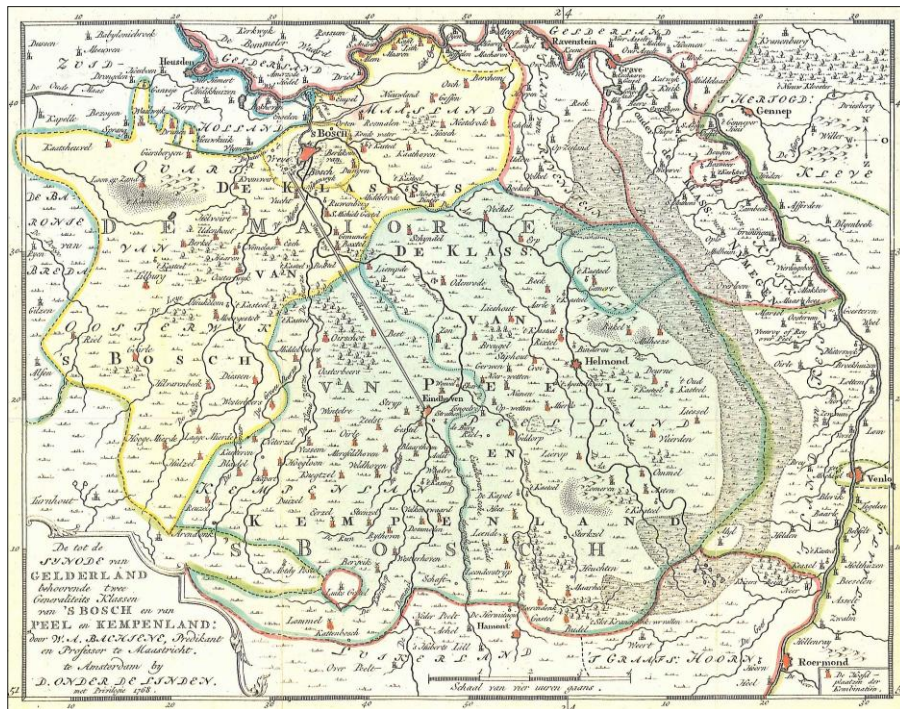
Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Omdat het onnozel geschied is

Literatuur & Genealogie
(15): Julia

Mijn DNA-ALIAS onderzoek
(deel 8)

Fouten in de burgerlijke stand
(6): Parochie alhier

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	38	Bibliotheek
4	Omdat het onnozel geschied is - de drossaard versus de diender	43	Cursussen en workshops van NGV-afdeling KPL
13	Literatuur & Genealogie 15: Julia	47	Onderlinge ondersteuning en advies
26	Mijn DNA - ALIAS onderzoek (deel 8)	49	Gebruik KadasterArchiefviewer
29	Fouten in de Burgerlijke Stand (6): Parochie alhier	50	Heb je hier al ooit gezocht?
30	Waarvoor kun je in het RHCe terecht?	51	Zoeken in voormalig Nederlands Oost-Indië
32	Publiceren in De Twee Kwartieren	52	Digitaal zoeken in en om onze regio
33	Nieuwjaarsbijeenkomst	53	Agenda
34	Lezingen	54	Bestuur
36	Website NGV - KPL	55	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
37	Digitale producties	55	Mutaties ledenlijst
		55	Informatie NGV-KPL

Copyright © 2022 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding
Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 februari**

Voor informatie of voor het plaatsen van een advertentie neemt u contact op met de redactie.

De redactie: Anton Neggars, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: e-mailadres: redactie-kpl@ngv.nl postadres: Langakker 29 5283 TE BOXTEL

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

Van de voorzitter

De Algemene Vergadering van 26 november begon met een presentatie van 'onze' Dik Jager over de activiteiten van de Afdeling Kempen- en Peelland. Het hoofdbestuur had ons om die presentatie gevraagd om andere afdelingen te inspireren, en dat lukte. De reacties na afloop waren allemaal positief, maar hier en daar klonk ook wat afgunst. Want zo'n vol programma ziet er prachtig uit, maar wat kun je als afdeling als je nauwelijks bestuursleden en vrijwilligers hebt?

De afdelingen zijn de kern van de NGV, volgens de commissie Strategie en Organisatie. Het hoofdbestuur heeft in zijn Strategisch plan (dat door de AV met algemene stemmen is aangenomen) echter grote zorgen rondom afdelingsbesturen. Zoals Kennemerland, dat na het vertrek van de voorzitter stuurloos achterbleef, en inmiddels is samengevoegd met de afdeling Rijnland. Verschillende afdelingen zijn in de afgelopen periode opnieuw gestart, maar blijken toch grote moeite te hebben om activiteiten op gang te brengen. De oplossing is dat afdelingen met onvoldoende vrijwilligers aansluiting zoeken bij naast-

Anton Neggens

gelegen afdelingen, maar als de afstanden in de regio te groot worden belemmert dat ook het organiseren van activiteiten.

Dan hebben we het in Kempen- en Peelland dus goed voor elkaar. Voor mij is het niet alleen een kwestie van geluk en toeval, maar vooral van het actief contacten onderhouden met de leden, zoals tijdens lezingen, workshops en cursussen. En veel activiteiten betekent ook meer gelegenheid voor nieuwe leden om zich aan te melden.

Maar zo belanden we in een cirkelredenering: een afdeling met veel activiteiten heeft veel contact met leden, maar om veel activiteiten te kunnen organiseren heb je veel vrijwilligers en liefst ook een voltallig bestuur nodig. Als dat ontbreekt zijn er ook minder activiteiten, en is er dus ook minder contact met de leden, en is het dus moeilijker om vrijwilligers te werven. En om een afdeling actief te houden zijn dus meer vrijwilligers nodig.

Daarom doen ook wij steeds een oproep aan onze leden: om een actieve afdeling te blijven hebben wij u nodig. Genealogie is een teamsport: met elkaar leren we meer, vinden we meer en leveren we betere kwaliteit in ons onderzoek. Dus als u interesse hebt in een zinvolle bezigheid meld u zich dan aan als vrijwilliger bij de NGV. Ook met goede ideeën bent u altijd welkom. Zoals de titel van het Strategisch plan luidt: Samen naar een sterk merk!

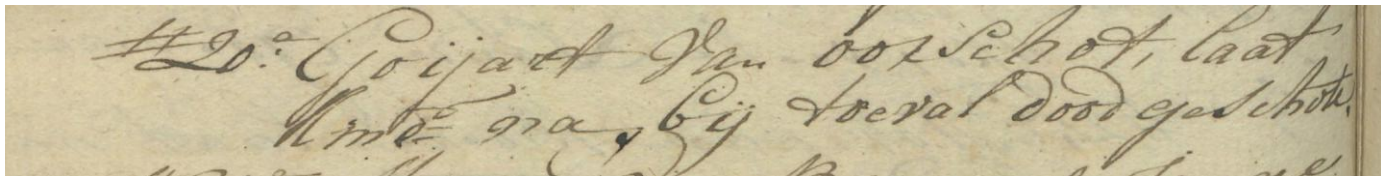
Het NOS nieuws meldt op donderdag 17 maart 2022: De politie heeft vanavond in Waalwijk een 27-jarige man doodgeschoten. Een specialistische eenheid wilde rond 19.15 uur een verdachte aanhouden. "Daarbij is door de politie geschoten en is de verdachte overleden", schrijft de politie op Twitter. De politieagent wordt aangeklaagd voor dood door schuld omdat het Openbaar Ministerie concludeerde dat hij niet had mogen schieten.

Datzelfde overkwam Johannes d'Asia, dienaar der justitie, die in 1802 bij het uitoefenen van zijn functie de boer Goijaert van Oirschot met zijn dienstgeweer (een snaphaan) doodschoot. Johannes werd door zijn baas, de drossaard van Boxtel, vervolgd wegens *verregaande onvoorzigtigheid*, en moest zich voor de schepenbank verantwoorden.

De schepenbank had in het *ancien regime*² behalve bestuurlijke taken in een gemeente ook de rechterlijke macht. De

schepenbank trad op als rechtbank in civiele zaken en maakte authentieke akten op. Schepenbanken met de zogenaamde hoge jurisdictie spraken ook recht in criminele zaken. De drossaard was, behalve voorzitter van de schepenbank, ook hoofd van de politie en openbaar aanklager.

Over de zaak van de drossaard van Boxtel tegen dienaar der justitie Johannes d'Asia is in de archieven een procesdossier en een los stuk bewaard gebleven. Het vonnis ontbreekt, dus uit de omstandigheden moeten de afloop reconstrueren. Criminele strafdossiers (voor zover bewaard gebleven vind je die in het Rechterlijk Archief van een schepenbank vóór 1811) zijn dankbare bronnen voor (regionaal) historisch en genealogisch onderzoek. Ze bevatten veel details die de leefomstandigheden van onze voorouders inkleuren. En als je geluk hebt vind je één van hen in de dossiers terug in een van de rollen in het proces: als dader, slachtoffer of getuige, of als aanklager, advocaat of rechter.

Begraafakte van Goijaert van Oirschot, dtb Boxtel 1802

Het verloop van het proces vind je terug in de Criminele Rol.

Omgeving van Hannover. Rethmar ligt tussen Hannover en Braunschweig. Andree's Allgemeiner Handatlas, 1881.

Johann Friedrich Wilhelm Conrad d'Asia² is volgens zijn overlijdensakte omstreeks 1779 geboren te Rethmar³ (Nedersaksen) in Hannover. Zijn ouders zijn Servet (Servaas?) d'Asia⁴ en Maria Gerdrud Kumpfer. Mogelijk is hij protes-

tant: Rethmar ligt in protestants (Evangelisch) gebied, en tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden waren alle openbare functionarissen, waaronder dienaren der justitie (in de volksmond dienders geheten), verplicht van de *ware christelijke gereformeerde religie*. Johannes wordt echter aangesteld nadat de Fransen de Republiek hebben bezet, en zijn kinderen worden katholiek gedoopt. Zijn leidinggevende (de man die hem later zou aanklagen) is de eerste katholieke drossaard van Boxtel sinds de inwerkingtreding van het plakkaat op de politieke reformatie. Henrick van der Voort wordt na de Franse inval in 1796 benoemd tot drossaard, en is in 1810 ook de eerste *maire* (burgemeester) van Boxtel. In Boxtel is er zelfs een straat naar hem genoemd: de Van der Voortweg.

Johannes d'Asia is ongeveer 23 jaar oud als hij van de drossaard de opdracht krijgt om *te vigileren⁵ tegens het weijden en stouwen van schapen en beesten op een anders gronden, zo als deezen en geene ingezetenen zig niet ontzagen te doen*. De diender had het recht vee wat illegaal op andermans grond graasde te schutten, dat wil zeggen achter een schut of schot te plaatsen, of in een zogenaamde schutskooi. Op 15 september 1802 begeeft Johannes zich dan ook, gekleed in volle montering⁶ en voorzien met een snaphaan⁷ en sabel, van Gemonde richting het gehucht Heult om te zien of er beesten op andermans grond grazen. Op

Heult en Gemonde, met daartussen de hooibrug, uit de Historische Atlas van Noord-Brabant, 1896 (den Ijp 1989)

Heult komt hij schapen tegen die eigendom blijken te zijn van Goijaert van Oirschot, maar die grazen op grond dat op dat moment gehuurd wordt en in gebruik is door Adriaen Leermakers. Samen met Adriaen drijft hij de schapen bijeen en verordonneert hij Goijaert om met hem mee te gaan naar de drossaard. Goijaert weigert dat en probeert de schapen door hard te roepen weer uit elkaar te drijven, waarop de diender hem *den vurk* (schaapsherdersvork) afneemt en de schapen tot achter het huis van Goijaert drijft. Op dat moment komt Evert, de oudste zoon van Goijaert,

ter plaatse die de schapen met behulp van de hond weer laat omkeren. Omdat Johannes de schapen niet meer kan voortdrijven steekt hij de vork in de grond om vervolgens met Goijaert in *onvriendelijke woordewisselingen* te geraken. Op een bepaald moment valt Goijaert hem zelfs aan, waardoor Johannes genoodzaakt is hem met zijn sabel een slag op zijn schouder te geven. Dan komt Evert terug, pakt de vork uit de grond en valt samen met zijn vader de diender aan. Johannes pakt zijn snaphaan (met een dubbele loop) om zich te verdedigen, maar omdat deze op scherp staat gaat hij af en raakt Goijaert zodanig *dat denzelven zwaarlijk gekwetst en aan die become wonde dodelijk overleden is*. In het begraafboek van Boxtel staat bij 20 september: Goijart van Oorschot (...) bij toeval doodgeschoten.

Het ongeluk veroorzaakt grote ophef in de gemeenschap en de drossaard, Henrick van der Voort, stelt een politieonderzoek in. Allereerst gelast hij een autopsie. Leonardus van der Voort, *medicinae doctor*⁸ (een broer van de drossaard) visiteert op verzoek van de drossaard op donderdag 16 september het *cadaver* van Goijert van Oirschot, en concludeert dat de wond door een snaphaanschot is toegebracht, dat het lood door de linkerborst is doorgedrongen, welke het hart van *den ongelukkigen gequetst heeft waarop plotseling de dood gevolgt is, en de woond dodelijk bevonden*. De chirurgijn Eijmbert Vinck, die het lichaam ook heeft onderzocht komt tot dezelfde conclusie.

Op 17 september verhoort de drossaard Hendricus Poulus van de Langenberg, wonende te Gemonde onder St. Michielsgestel, die als knecht werkt bij Goijaert van Oirschot. Hij verklaart dat hij met Adriaen, een andere zoon van Goijaert, in het veld genaamd de Grietendonk bezig was om gras te maaien toen hij de dienaar van de justitie zag aankomen. Hij heeft de gebeurtenissen gadeslagen op een afstand van circa 170 a 180 passen, en heeft dus niet gehoord wat er is gezegd. Adriaen van Oirschot verklaart vier dagen later dat hij een snaphaanshot hoorde afgaan en op de plaats delict rook zag en *ogenblikkelijk daar op zijn vader heeft sien vallen, en er na toe lopende desselfs vader dood sien liggen*. Meer kan hij niet over het incident zeggen. Op 20 september verhoort de drossaard ook nog Anthonij Gamers, *soo hij segt out te zijn veertien jaaren*, wonende te Vught. Hij verklaart dat de diender in zijn aanwezigheid de schapen van Goijaert heeft geschut tussen het huis van Goijaert en de zogenoemde Hooijbrug. Anthonij bleef in de buurt en zag vervolgens hoe Evert van Oirschot de schapen liet omkeren, waarop de diender de schaapherdersvork afnam en in de grond stak. Daarop kregen Johannes en Goijaert woorden. Anthonij heeft de diender horen zeggen: *Wilt gij swijgen oude!*, waarop Goijaert antwoordde: *voor wie sou ik zwijge, voor jouw diender?*, waarop hij op de diender afsprong. Deze bracht Goijaert daarna een klap toe met zijn geweer, waarop *Anthonij sijn hoofd omdraaijende om*

niets meer te sien uit bangheijd, maar toch heeft hij nog gezien dat Johannes het geweer aan zijn hoofd hield, waarop het geweer afging. Anthonij ontkent dat hij gezien heeft dat Johannes het geweer heeft afgeschoten.

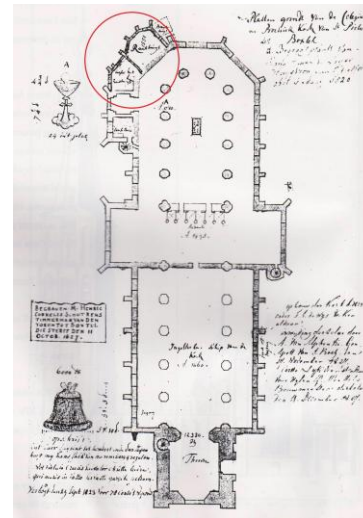
Uiteindelijk ziet de drossaard zich genoodzaakt de diender te laten arresteren en dus verzoekt hij de schepenen van Boxtel op 27 september om een *decreet van apprehensie*⁹ tegen Johannes d'Asia. De schepenen vragen conform de gewoonte advies aan twee onafhankelijke rechtsgeleerden, en komen op 4 oktober tot hun vonnis: het decreet wordt verleend met de *clausule van edict in cas van voort vlugtigheid*¹⁰.

Dezelfde dag wordt Johannes d'Asia gearresteerd. Op 10 oktober vindt in aanwezigheid van de schepenen het verhoor plaats van *Johannes de Asia, out 23 a 24 jaren, geboortig van Rethmar in Hanover en van kostwinning scheerslijper*. De antwoorden op de gestelde vragen worden letterlijk genoteerd in het protocol. Op de vraag wat hij op woensdag 15 september in volle uitrusting en bewapend met snaphaan en sabel deed op de Heult antwoordt hij: *om te sien of aldaar geen bedelaars of suspecte perzoonen liepen, en ook of geen beesten op andersmans verboode gronde waare wijdende*. Vervolgens komen alle gebeurtenissen aan de orde die zich op die woensdag hebben afgespeeld. Cruciaal is de vraag waarom de snaphaan is afgegaan. Johannes vertelt dat hij op een bepaald moment het slachtoffer met zijn sa-

bel geslagen heeft om zijn geweer te kunnen behouden, en dat op dat moment Evert van Oirschot met de *scheepers-vurk* op hem af is gekomen. Op de vraag of de gedetineerde hierna niet *eenige passen is te rug gegaan en met het geweer op Goijaert van Oirschot aangelegt, en vervolgens het selve afgeschooten?* antwoordt Johannes dat hij wel terug uit is gesprongen *om van verdere moeilijkheden bevrijd te blijven*, maar dat hij *geensints op hem Goijart van Oirschot met het geweer aangelegt of geschoote te hebben*. Hij heeft nadat het schot was afgegaan Goijaert wel horen roepen: O Jezus Maria, maar wist niet of *den selve gequetst was*. Volgens zijn verklaring heeft hij Goijaert nog wel op de grond zien liggen, maar is hij daarna *direct na den heere drossard gegaan, om van het voorgevallene kennis te geven*. Op de expliciete vraag of hij gedetineerde *alzo niet moet bekennen zig aan een neerslag¹¹ te hebben schuldig gemaakt*, antwoordt Johannes: *Neen, omdat het dan onnozel geschied is*.

Op 25 november autoriseert de drossard de vorster¹² om Evert Goijaert van Oirschot, Adriaan Goijaert van Oirschot, Hendricus van de Langenbergh, te dagvaarden om voor de schepensbank te *compareeren*¹³ op vrijdag 26 november 1802 *des morgens de klokke 9^e uren* om als getuigen met de verdachte te worden geconfronteerd. De schepensbank van Boxtel resideerde in deze tijd in twee zijkapellen van de Sint Petruskerk (tegenwoordig basiliek) die met een muur van het kerkgebouw waren afgescheiden. De ochtend erna

treffen zij elkaar in voor de schepensbank. Johannes verklaart dat hij de eerste getuige (Evert) kent, maar de andere twee slechts van aanzien, en betreffende hun geloofwaardigheid de *selve te moeten laten soo als sij sijn, als nooit geen omgang met deselve gehad te hebben*. Het is duidelijk dat Evert en Johannes de hoofdrol spelen. Evert verklaart de diender gevraagd hebben: *uit wiens ordre hij de schapen geschut had*, en kreeg als antwoord: *op ordre van den Drossard*. Johannes ontkent dat hij met zijn geweer

Plattegrond van de Sint Petruskerk in Boxtel, met linksboven het Raadhuis van Boxtel.

Evert heeft bedreigd (wat Evert beweert). De andere getuigen verklaren niet gezien te hebben dat er gedreigd zou zijn. Wel hebben ze gezien dat de gedetineerde Goijaert met zijn sabel op zijn schouder heeft geslagen. Evert heeft ook nog gezien dat *de gedetineerde is agter uit gegaan en desselfs sabel opgestooken, en staande, de tromp¹⁴ van het geweer heeft vooruit gehouden*,

even of hij mikkende bezig was ook wel een snaphaan schoot gehoord te hebben, doch niet gezien dat de diender schoot. Evert heeft wel gezien dat direct na het schot *zijn vader is gequest geworden*, die daar op neerviel en ogenblikkelijk stierf.

Op 5 januari 1803 wordt Johannes de Asia, dienaar der justitie en thans gedetineerde alhier, gedagvaard om voor de schepenbank te verschijnen *tegens dingsdag sullende zijn de elfde januarij 1800 en drieten eijnden ter crimineele rolle te compareeren* om de criminele eis aan te horen. Tijdens de zitting van 11 januari wordt de gedaagde bijgestaan door De Ruever, procureur en levert de drossaard zijn *schriftuure van Tigt en aanspraak crimineel¹⁵ met vijftien annexen*. De aanklacht begint met de constatering dat de drossaard *voor eenige tijd wanneer bij hem successiffelijk klagten waren ingekommen dat deze en geen en ingezetenen zig niet ontsagen om der zelve schaapen en beesten op anders mans gronden te stowenen wijden aan den gedetineerde als dienaar de justitie alhier heeft belast gehad daar tegens te vigileeren*. Daarna volgt het relaas van de 15de september 1802. De drossaard concludeert ten slotte *dat den gedetineerde geensints in deezen geheel en al onschuldig was te werk gegaan, neen, maar zig aan een verregaande onvoorzigtigheid had schuldig gemaakt of wel andersints het moderamen inculpatio titule et defensionis¹⁶ was te buiten gegaan*. In gewoon Nederlands: de drossaard is het niet eens met de stelling

dat Johannes d'Asia rechtmatig uit zelfverdediging heeft gehandeld, maar vindt dat het afgaan van de snaphaan aan vergaande onvoorzigtigheid van de verdachte is te wijten, en dat maakt hem strafbaar. De procureur verzoekt in de zitting om *copie en dag*, dat wilt zeggen dat hij een afschrift krijgt van de aanklacht, en een datum om antwoord op de aanklacht te geven.

Die datum wordt 8 februari 1803, als De Ruever, procureur voor de gedaagde, tijdens het crimineel *genegt¹⁷* voor de schepenbank van Boxtel *dient van schriftuere van antwoord, concludeerd en versoekt als bij den selve*. De Ruever overhandigt de schepenbank dus het schriftelijke antwoord op de aanklacht van de officier. In het *schriftuere* geeft de diender de feiten toe, maar wil wel *expresselijk desauoeren¹⁸* dat hij in dit geval buiten zijn boekje zou zijn gegaan. Hij beroept zich op zelfverdediging. Hij werd als ambtenaar in functie gewelddadig aangevallen, en het feit dat zijn snaphaan tijdens die aanval is afgegaan is alleen toe te schrijven *eensdeels aan de ontsteltenis van den verweerder, en anderdeels daar aan, dat hij den snaphaan met den kolf had onder den linkerarm, en in die positie ook teffens zijn sabel heeft willen opsteeken in de scheede, welke hij aan die zijde hangen had, door welk mouvement het slot (van de snaphaan) is losgegaan*. De verdachte stelt zich op het standpunt dat hem in deze geen *strafbaare onvoorzigtigheid* ten laste kan

worden gelegd, maar dat het feit dat hij zich moest verweren tegen de gewapende zoon en de ongewapende vader hem op grond van zelfverdediging een schulduitsluitingsgrond oplevert. Hij concludeert met: *Dat den verweerder alzo met vollen fidutie vertrouwende niets verrigt te hebben het welke hem in het oog van den rechter volgens de wet kan strafbaar maaken*. De drossaard maakt echter onmiddellijk kenbaar dat hij pессisteert in zijn aanklacht.

Hier eindigt dit verhaal in een grote deceptie. In het schepenbankarchief van Boxtel is het vonnis van de schepenen niet gevonden, dus we weten niet hoe het proces tegen de diender is afgelopen. Het dossier van de zaak is bewaard gebleven in de afschriften die de drossaard in 1806 op verzoek stuurt aan de Raad van Brabant¹⁹. In de bewaarde procesdossiers van de schepenbank van Boxtel treffen we alleen een afschrift aan van het antwoord van de gedaagde op de aanklacht van de drossaard²⁰.

We moeten de afloop van het proces dus raden op basis van de omstandigheden. Tijdens het incident van 15 september 1803 is de echtgenote van Johannes d'Asia, Elisabeth Blocks uit Medemblik, zwanger. Hun zoon Joannes wordt op 11 december 1802 in de Sint-Petruskerk gedoopt. Volgens de doopakte zijn de ouders gehuwd, maar pas op 9 januari 1803 wordt in het rooms-katholieke trouwboek het huwe-

lijk ingeschreven van Johannes Dasia en Elizabetha Block. Dat is precies tussen de dagvaarding en de eerste zitting van de schepenbank. Een kind van *Joh.s de Asia* (arm) wordt begraven te Boxtel op 17 maart 1803. Kennelijk woont het gezin dan nog in Boxtel, maar kort daarna is de familie vertrokken: hun volgende kinderen worden gedoopt in Princenhage (1806) en in Ginneken (1807), en vervolgens wordt er nog een zoon geboren in Udenhout (1811). Wat het vonnis van de schepenbank in de strafzaak tegen Johannes is geweest weten we niet, maar we kunnen ieder geval constateren dat hij niet tot een (lange) gevangenisstraf is veroordeeld. Wel is zijn dienstbetrekking in Boxtel beëindigd, maar dat kan ook te maken hebben gehad met de verstoorde arbeidsrelatie met de drossaard. Drossaard Van der Voort wordt in 1810 de eerste *maire* (burgemeester) van Boxtel. Hij overlijdt te Boxtel op 17 februari 1812.

Johannes d'Asia overlijdt te Veghel op 20 oktober 1814. Hij is dan *veuf* (weduwenaar) van Elisabeth Block, en woont in Udenhout. Zijn oudste zoon is pas twaalf jaar oud, zijn jongste kind drie. De kinderen worden vermoedelijk op verschillende plaatsen ondergebracht: de oudste zoon Joannes woont in 1816 als 9-jarig jongetje bij de wed. Cornelis Denissen in Princenhage, de jongste zoon Martinus is in 1830 *bouwmansknecht* bij de familie Verhoeven op Loven in Tilburg.

Evert Goort van Oirschot overleeft al zijn tegenspelers in het dorpsdrama van 1802. Hij overlijdt op 2 december 1852. Zijn nakomelingen leven nog steeds in de omgeving van Boxtel.

Naschrift

De middelste zoon van Johannes d'Asia en Elisabeth Block is Ludovicus, gedoopt te Ginneken op 26 december 1807. Zijn bijzonder levensverhaal zou het onderwerp kunnen zijn van een film of televisieserie.

De vader van Ludovicus overlijdt als hij 6 jaar oud is. Zijn moeder is dan al overleden. We weten niet waar Ludovicus is opgegroeid, maar op 18 juli 1825 is hij *vrijwillig geëngageerd* als tamboer bij de 1^e afdeling Infanterie voor de tijd van 8 jaren, 2 maanden en 14 dagen, zonder handgeld. In het inschrijvingsregister is zijn signalement als volgt: *aangezigt: klein en rond, voorhoofd: smal, oogen: grijs, neus: klein, mond: breed, kind: rond, haar: blond, wenkbrauwen: id, merkbare teekenen: geene*. Hij is 1 ellen, 4 palmen en 5 duimen lang. Voor het einde van zijn diensttijd als tamboer wordt hij overgeplaatst naar de 2^e divisie van het *algemeen depot der landmagt*²¹. Op 19 september 1828 wordt hij door de krijgsraad van Zeeland veroordeeld tot vier jaar krijgsgevangenschap wegens desertie²². Hij wordt vervroegd vrijgelaten, want na zijn gevangenschap vecht hij mee tegen de Belgische opstand, in 1831 op de Citadel van Antwerpen

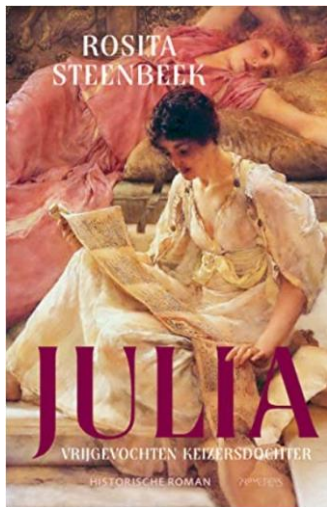
en 1832 in Vlissingen. Hij wordt gedecoreerd met het metalen kruis en de bronzen medaille²³. Op 14 maart 1839 trouwt hij als sjouwerman in Den Helder met Maria Margaretha Hulsing, natuurlijke minderjarige dochter van Katharina Hulsing. Op 3 februari 1859 wordt Ludovicus middels een advertentie in het Nieuw Amsterdamsch Handels en Effectenblad opgeroepen om te verschijnen voor de daartoe benoemde Heeren Commissarissen welke belast zijn met het onderzoek naar het verzoek om echtscheiding dat door Maria Margaretha is ingesteld. De zitting zal plaatsvinden op vrijdag 22 april 1859, *des voormiddags ten tien ure*, in de gehoorzaal van de derde kamer van de Rechtbank in het paleis van justitie op de Prinsengracht. Ludovicus, *wiens tegenwoordige woon of verblijfplaats onbekend is*, verschijnt niet, waarop tegen hem verstek wordt verleend op grond van kwaadwillige verlaten. Volgens een advertentie in dezelfde krant is het vonnis op 30 april 1860 uitgesproken. Kennelijk pleegt Ludovicus bigamie: bij de geboorte van zijn dochter Catharina op 29 november 1847 te Utrecht wordt de moeder, Saakje Swaan, zijn wettige vrouw genoemd. Ludovicus is dan koopman. In 1856 woont hij met vrouw en 3 kinderen op de Goudsbloemgracht in Amsterdam. Op 21 november van dat jaar wordt Ludovicus Dasia opgenomen op de mannenafdeling van het Binnengasthuis. Het inschrijfregister vermeldt niet de reden van opname, maar wel verrassend veel persoonlijke details,

waaronder dat zijn vader veldwachter was en overleden is in Veghel. Zijn moeder zou overleden zijn in Sint Oedenrode, maar daar is haar overlijdensakte niet gevonden. In totaal is Ludovicus 38 dagen verpleegd. In 1857 verhuist hij met zijn gezin naar de gemeente Haskerland in Friesland. Uiteindelijk keert Ludovicus terug naar Ginneken, zijn geboorteplaats, maar als arbeider werkt hij met zijn vrouw in Groningen en Friesland, onder andere in Wommels, waar hij op 31 juli 1858 aangifte doet van de geboorte van Tjeerd, het onwettige kind van Sara Zwaan (ongetwijfeld familie van zijn vrouw). De geboorteakte meldt dat Ludovicus en Sara wonen te Ginneken, *doch thans in een tent te Wommels*. Volgens de geboorteakte is Ludovicus arbeider aan de Grindweg. In 1862 werkt hij met zijn vrouw in de Reiderwolderpolder onder Beerta, waar Saakje overlijdt. Waar Ludovicus uiteindelijk is overleden weten we niet. Bij het huwelijk van zijn zoon Martinus (op 2 juni 1875 in 's-Gravenhage) wordt vermeld dat hij is overleden.

Noten

- 1 Ancien regime: letterlijk: oud stelsel. Met deze term wordt in de Nederlandse context het staatsbestel aangeduid tot aan de Franse inval in 1795
- 2 De vier voornamen komen alleen voor in zijn overlijdensakte uit 1814.
- 3 In de doopakte van zijn zoon Joannes (Princenhage 1806) staat ex Rethman in Hanover.
- 4 Opvallend is dat een Servais Asia voorkomt in de Etat du population (Staat van de bevolking) van Moergestel van 1810. Hij is 91 jaar oud, geboren in Chivee (Chives?) in het Franse keizerrijk en leeft van zijn beroep (waar bij staat: *gagne petit*). Volgens het register is hij overleden te Hilvarenbeek, maar daar heb ik zijn overlijdensakte niet kunnen vinden.
- 5 Vigileren: scherp toezien op
- 6 Montering: uitrusting, meer bepaald uniform
- 7 Snaphaan: vuurroer (geweer), waarbij de lont aan een haan bevestigd is
- 8 Medicinae doctor: een arts die zijn opleiding heeft genoten aan een universiteit (in tegenstelling tot een chirurgijn, die geen academische opleiding had)
- 9 Decreet van apprehensie: arrestatiebevel
- 10 clauseule van edict in cas van voort vlugtigheid: indien de verdachte voortvluchtig is kan hij toch worden gedagvaard. In dat geval is een openbare afkondiging (bijvoorbeeld vanaf het bordes van het Raadhuis) voldoende. Verschijnt de verdachte niet dan zal er bij verstek tegen hem worden geprocedeerd.
- 11 Neerslag (nederslag): doodslag
- 12 Vorster: gerechtsdeurwaarder: ambtenaar in dienst van de schepensbank die onder andere dagvaardingen betekent en beslag legt
- 13 Compareren: verschijnen, in persoon aanwezig te zijn
- 14 Tromp van een geweer: het mondstuk van een geweer of andersoortige vuurmond, waarlangs vroeger de munitie werd ingebracht
- 15 Tigt en aanspraak: criminele aanklacht
- 16 moderamen inculpatio titule et defensionis: de gedachte beroept zich op (zelf)verdediging als schulditsluitingsgrond.
- 17 Genecht: gerechtsdag
- 18 Desavoueren: ontkennen
- 19 BHIC Raad van Brabant inv.nr. 1249.0525
- 20 BHIC R Boxtel 33.31
- 21 Nationaal Archief (NA), Stamboeken onderofficieren en minderen 312 nr. 12707
- 22 NA, Stamboeken onderofficieren en minderen 641 nr. 17349.
- 23 NA, Stamboeken onderofficieren en minderen 644 nr. 20872.

In 2022 komt het boek **Julia** door **Rosita Steenbeek** uit. Het gaat over de enige (wettige) dochter Julia van de Romeinse keizer Augustus. Dezelfde man die omstreeks het begin van onze jaartelling een volkstelling in Palestina liet houden. Het boek heeft een speciale opbouw. Het verhaal uit de 1ste eeuw voor Christus over Julia wisselt met gecursiveerde teksten over de 21ste eeuw. De schrijfster neemt de lezer daarin mee naar Rome, Pantaderia en Regium, plekken die nog herinneren aan het begin van de Romeinse keizertijd.

Afbeelding 1

Als toerist kun je overblijfselen van tempels, villa's en borstbeelden van de personen in dit boek nog bezoeken.

Om goed te begrijpen wat allemaal kort voor de geboorte van Julia is gebeurd, volgt eerst een kleine geschiedenisles.

In de tekst zijn voor de liefhebbers verwijzingen naar websites opgenomen waarin meer over bepaalde personen of situaties te vinden is.

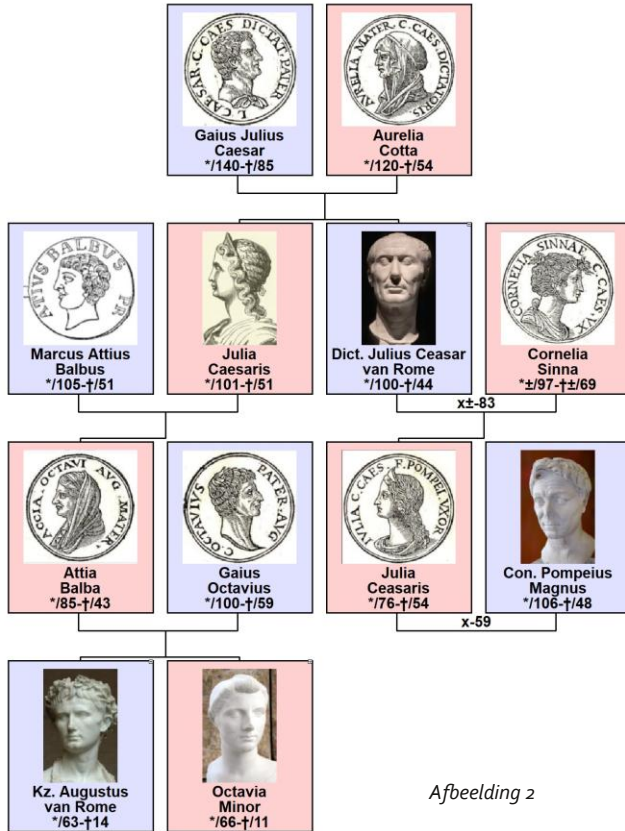
Rome, enkele decennia voor het begin van de jaartelling

In het jaar 44 v.Chr. wordt **Julius Caesar** op **brute** wijze vermoord. Rome is dan officieel een republiek. Caesar is nooit keizer van Rome geweest, maar is in het jaar 56 v. Chr. wel voor het leven tot dictator benoemd (toen met een gunstige betekenis). Het woord 'caesar' is wel de oorsprong van ons woorden 'keizer' en 'tsaar'. Zijn enige volwassen wettige *dochter*, Julia Caesaris geheten, sterft al op 22-jarige leeftijd.

Bij gebrek aan een erfgenaam adopteert Caesar een achterneef Gaius Octavius Thurinus, zoon van een vader met dezelfde naam en kleinzoon van zijn *zuster*, die ook Julia Caesaris heet (afbeelding 2). De vernoeming van diens dochter, de hoofdpersoon Julia, is nu ook duidelijk.

Een schuine streep voor een jaartal in een geneagramblok b.v. */63 betekent geboren in het jaar -63, dus 63 v. Chr..

Bij adoptie neemt in die tijd de geadopteerde een andere naam aan: Gaius Octavius Thurinus wordt in 49 v.Chr. Gaius Julius Caesar. In 27 v. Chr. wordt er Augustus (de verhevene) als bijnaam aan toegevoegd. In dit artikel wordt hij verder alleen Augustus genoemd om verwarring te voorkomen. Het aantal gebruikte (voor)namen is in die tijd beperkt. Moeders, dochters en zusters delen vaak dezelfde naam.

Afbeelding 2

Ter onderscheid wordt maior (senior, de oude) of minor (junior, de jonge) aan hun naam toegevoegd. Julia en haar dochter Julia heten dan ook soms Julia Maior en Julia Minor. In dit verhaal noemen de schrijfster en ik hen gewoon Julia en Juliola. Weduwen met een klein aantal kinderen zijn in die tijd verplicht weer te trouwen. Aangezien ook scheiden erg makkelijk gaat – een brief met die mededeling is voldoende – zijn er veel tweede en derde huwelijken.

Augustus en Marcus Antonius

Na de moord op Julius Caesar komt de leiding van de republiek Rome in handen van Augustus, zijn (toen nog) vriend Marcus Antonius en Marcus Aemilius Lepidus.

Zij vormen het zogeheten **tweede triumviraat** (driemanschap) dat van 43 tot 33 v.Chr. loopt.

Er is dus blijkbaar ook een **eerste triumviraat** geweest: dat loopt van 59 tot 53 v.Chr. met Marcus Crassus, Julius Caesar en diens schoonzoon Pompeius Magnus (afbeelding 2). De laatste twee bestrijden elkaar; Pompeius vlucht in 48 v.Chr. naar Egypte. Hij wordt daar door Ptolemeus XIII omgebracht. Deze farao was de broer, echtgenoot en medefarao van Cleopatra VII (afbeelding 4).

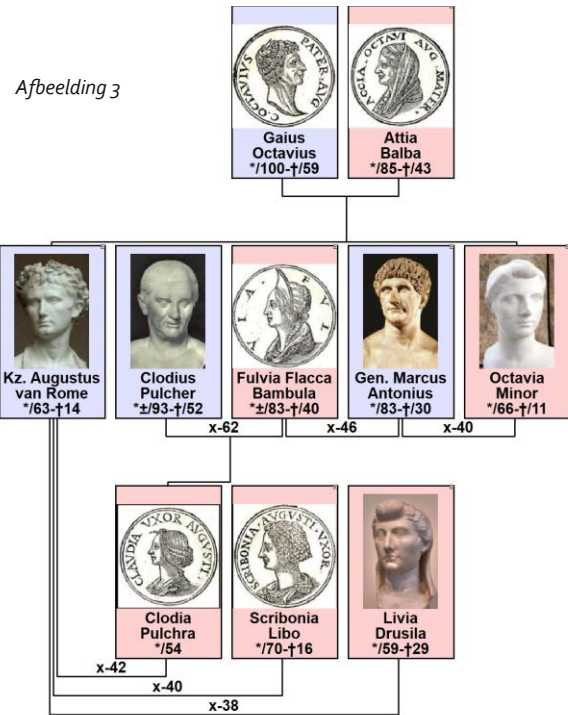
Het tweede driemanschap verdeelt het rijk: Lepidus doet eigenlijk snel al niet meer mee en blijft in Rome. Augustus bestuurt het westelijke deel (het huidige Italië, Noord-Afri-

ka, Spanje, Frankrijk) en Marcus Antonius het oostelijke (het huidige Griekenland, Turkije, Egypte). Voordat de vriendschap met Marcus Antonius verandert in vijandschap, ontstaat een aantal familiebanden tussen deze twee (afbeelding 3):

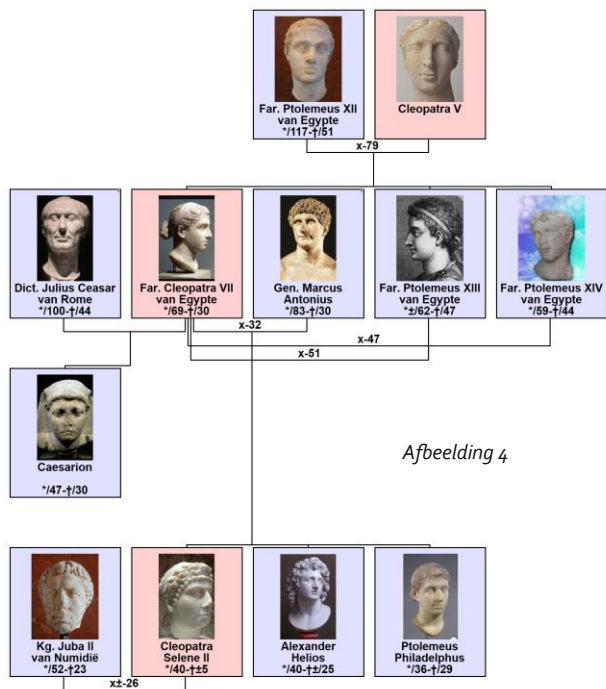
Augustus trouwt in 42 v.Chr. met de 12 (!)-jarige stiefdochter Clodia van Marcus Antonius (afbeelding 3). Zij wordt al snel teruggestuurd naar haar moeder Fulvia, die daardoor een levenslange haat tegen Augustus blijft koesteren. Dit resulteert in een veldslag samen met de broer van Marcus Antonius tegen Augustus die zij verliezen. Fulvia wordt verbannen naar Griekenland. Marcus Antonius huwt twee jaar later met Octavia, de volle zuster van Augustus.

Cleopatra

Julius Caesar is bekend door zijn verhouding met de Grieks-Egyptische Farao **Cleopatra VII**, bij wie hij een zoon krijgt: Caesarion (afbeelding 4). Eerder was zij gehuwd met haar (half?)broers Ptolemeus XIII en XIV. Enkele jaren later begint ook Marcus Antonius een verhouding met haar. Ze krijgen drie kinderen. Hij scheidt van Octavia en blijft als koning in Egypte. Zo vormt hij een bedreiging voor het Rome van Augustus. In de zeeslag van Acticum in 31 v.Chr. verliest de vloot van Cleopatra en Marcus Antonius het van de Romeinse vloot. Enkele maanden later vinden beiden de dood. Augustus laat ook Caesarion, de zoon van Julius Cae-

sar en troonopvolger in Egypte ombrengen. De drie andere kinderen worden naar Rome gevoerd. Alleen de dochter Cleopatra Selene blijft lang genoeg leven om door Augustus tot koningin van Numidië (het noordelijke deel van het huidige Marokko, Algerije en Tunesië) te worden benoemd.

Afbeelding 4

Kindertijd

Het verhaal begint in 39 v.Chr. met de geboorte van Julia, kind van Augustus en diens tweede vrouw Scribonia. Daarna de geboorte scheidt hij van haar om zijn echte liefde Livia te huwen. Die moest nog wel even van haar eerste man scheiden, van wie zij een kind - de latere generaal Drusus -

droeg. Julia wordt samen met de (stief)kinderen van haar tante Octavia en die van haar stiefmoeder Livia opgevoed (afbeelding 5). Speciaal met Lullus, de zoon van Marcus Antonius uit een eerder huwelijk kan ze het goed vinden. Later komen daar de kinderen van Marcus Antonius en Cleopatra nog bij (afbeelding 4). Een aantal van deze kinderen zal om politieke redenen met elkaar trouwen.

Agrippa en Maecenas

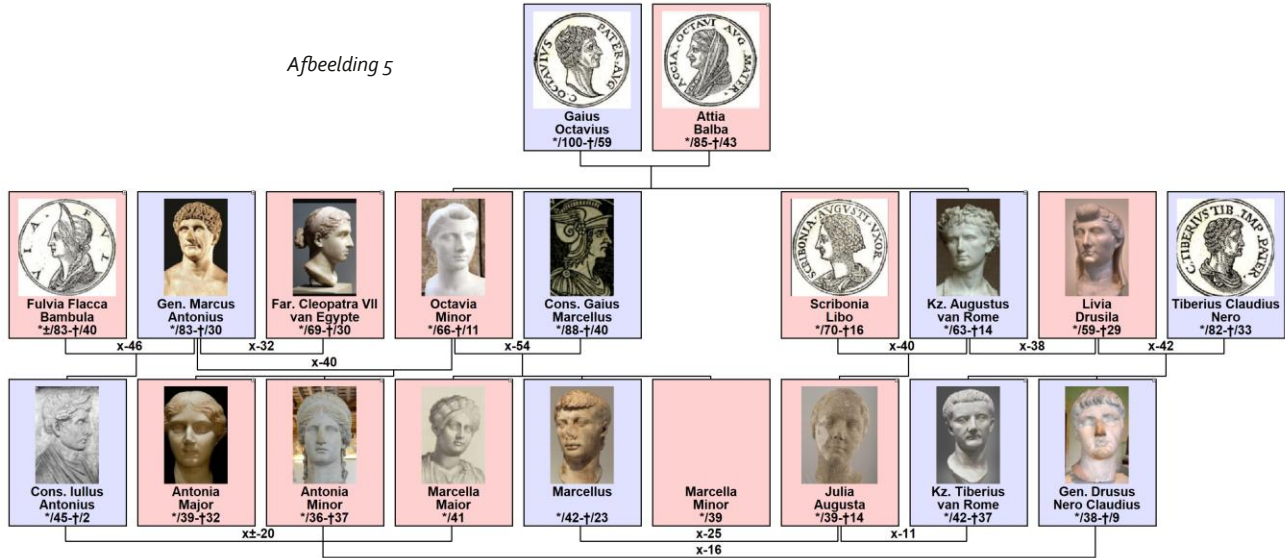
De vader van Julia heeft twee vrienden uit zijn studietijd. Ten eerste Marcus Vipsanius Agrippa, kortweg Agrippa genoemd. Hij is generaal maar ook architect. Samen met Augustus en Marcus Antonius strijdt hij in 42 v.Chr. de Slag van Philippi tegen Brutus en Crassus, de moordenaars van Julius Caesar. Agrippa wordt de belangrijkste generaal van Augustus en diens plaatsvervanger.

De tweede is de schatrijke Maecenas. In diens huis treden voor Augustus belangrijke dichters op zoals **Vergilius** die bezig is aan zijn meesterwerk de *Aeneis* en **Horatius** die we nu nog kennen van zijn uitdrukkingen zoals *Pluk de dag*. Later voegt zich ook de dichter **Ovidius** (zijn bekendste werk is *Metamorphosen*) bij het gezelschap.

Augustus wordt in 27 v.Chr. als 'princeps' (de eerste, voor-naamste) benoemd. Ons woord 'prins' is daarvan afgeleid. In dit artikel gebruik ik consequent 'keizer'. Hij houdt wel aan de regels van de Republiek Rome. Elk jaar worden bij-

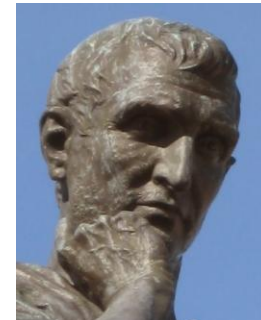
Afbeelding 5

Afbeelding 6 Vergilius (70-19 v. Chr.)

Afbeelding 7 Horatius (65-8 v. Chr.)

Afbeelding 8 Ovidius (43 v. Chr. - 17)

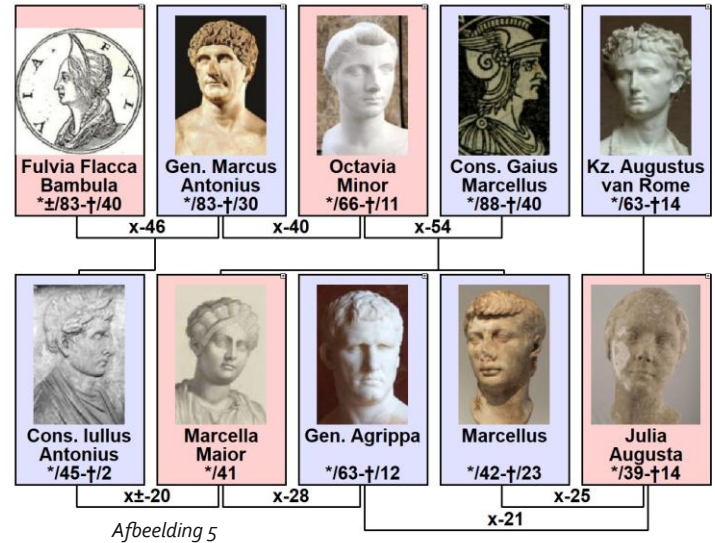
voorbeeld twee consuls benoemd die met elkaar de macht delen en elkaar controleren. De 'kroonprinsen' krijgen (eventueel na adoptie) de extra aanduiding 'Caesar' en voeren na benoeming tot princeps als bijnaam Augustus.

Julia en Marcellus

Als Julia 15 jaar is, kan ze volgens haar vader Augustus trouwen. Op de bruiloft ligt hij echter ziek in Spanje, daarom begeleidt huisvriend Agrippa in 25 v.Chr. Julia naar de tempel om met haar neef Marcellus te trouwen (afbeelding 9). Dit huwelijk duurt slechts een paar jaar. Marcellus is de eerste waarvan de as in het nieuwe mausoleum van Augustus wordt bijgezet. Vele urnen zullen volgen ....

Julia raakt geïnteresseerd in literatuur. In het Rome van die tijd bloeien de kunsten: dichters en toneelschrijvers dragen hun werk voor in literatuurkringen. Maecenas ondersteunt veel jonge dichters. Julia bezoekt regelmatig de kring van de rijke Sempronius Gracchus. Haar vriendenkring bestaat daar onder andere ook uit Appius, Quintinius en Scipio. Sempronius vindt haar zeer begerlijk. Ook jeugdvriend Iullus, bezoekt deze literaire kring. Hij schrijft aan een groot gedicht *Diomedea*.

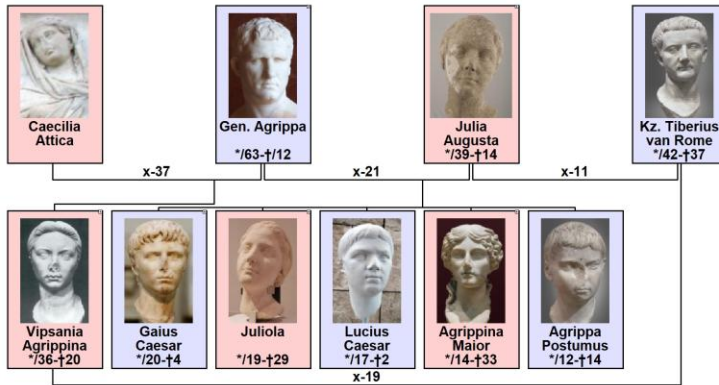
Agrippa krijgt als kundig generaal steeds meer macht. Maecenas adviseert zijn vriend Augustus om óf hem te doden óf hem aan zich te binden door familiebanden. Daarom wordt Agrippa de volgende echtgenoot van de 24 jaar jon-

gere Julia. Dat betekent wel dat hij moet scheiden van zijn tweede vrouw Marcella, zuster van de zojuist gestorven Marcellus en dus een nicht van Julia. Marcella wordt vervolgens direct uitgehuwelijkt aan haar stiefbroer Iullus, (afbeelding 2 en 9).

Julia en Agrippa

Het verstandshuwelijk van Julia met Agrippa levert vijf kinderen op (afbeelding 10). Augustus adopteert zijn twee oudste kleinzoons Gaius en Lucius als mogelijke opvolgers.

Afbeelding 10

Volgens de regels van de Republiek, die Rome nog steeds in naam is, zou dat niet zomaar mogen. Hij neemt hun opvoeding ter hand en laat ze bij hem wonen. Korte tijd na hun huwelijk trouwt zijn oudste stiefzoon Tiberius – jaloers op de positie van Agrippa – met de oudste dochter Vipsania van Agrippa uit diens eerste huwelijk.

Met de drie oudste kinderen maakt Julia met Agrippa in 15 v.Chr. een tocht van meer dan een jaar. Zij bezoekt Athene, Troje en Jeruzalem. Overal worden snel voor haar standbeelden onthuld. In Jeruzalem ontmoet ze (de ons bekende) koning Herodes van Judea en twee van zijn dochters.

Omdat Augustus en Agrippa veel weg zijn vanwege de uitbreiding van het Romeinse Rijk in Noord- en West-Europa,

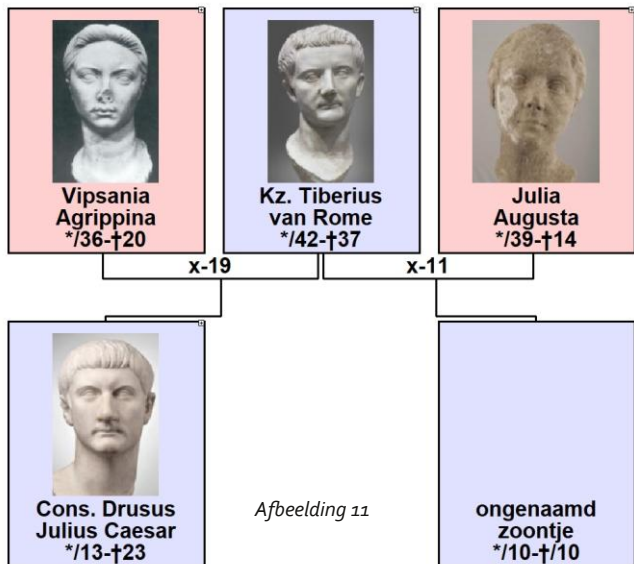
behoudt Julia haar vrijheid die ze uitbreidt tot relaties met mensen uit haar vriendenkring. Ze heeft een korte 'verhouding' met Sempronius. In die literaire kring is de vrije liefde een groot item. Augustus vaardigt juist wetten uit die overspel bestraffen met verbanning of terechtstelling.

Augustus heeft Agrippa nodig om opstandige stammen tot de orde te roepen. Julia (zwanger van haar vijfde kind) verzoekt haar vader hem wat rust te gunnen, maar vindt geen gehoor. Na zijn missie voltooid te hebben, overlijdt Agrippa in 12 v.Chr. Zijn daarna geboren zoon heet daarom Agrippa Postumus. Julia krijgt eindelijk een verhouding met haar jeugdvriend Lullus, met wie ze graag zou trouwen. Maar Augustus heeft andere plannen; mede onder invloed van zijn vrouw Livia laat hij Julia met zijn stiefzoon Tiberius trouwen.

Julia en Tiberius

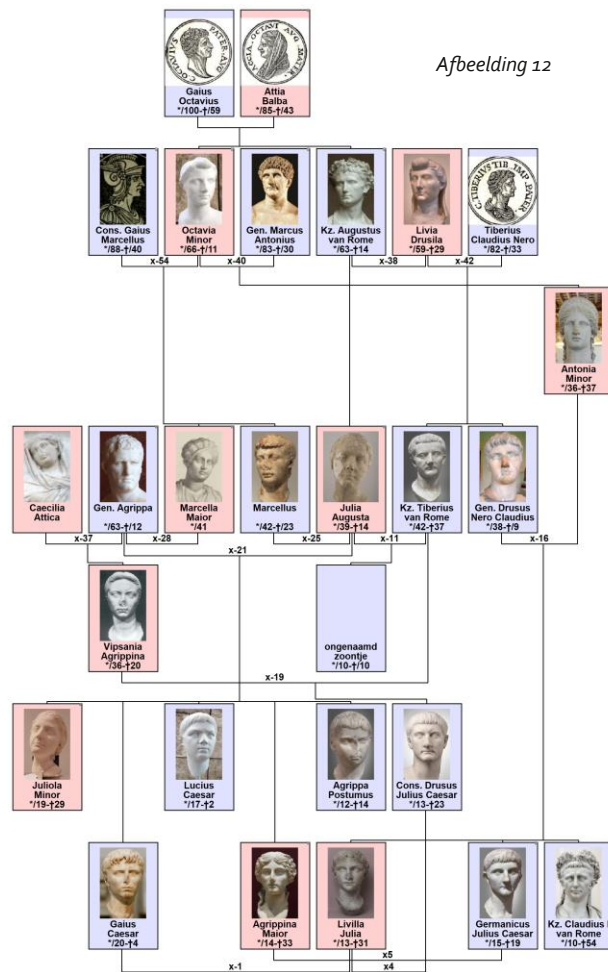
Het derde huwelijk van Julia is natuurlijk politiek; bovendien hebben zij en Tiberius van jongs af aan een hekel aan elkaar. Tiberius wordt zo wél de gedoodverfde opvolger van Augustus, terwijl de bevolking meer sympathie heeft voor Julia's zonen Gaius en Lucius. De relatie van Tiberius met Vipsania is erg harmonieus. Hij heeft bij haar een kind Drusus en stemt node toe in een scheiding. Het belang van Rome en de dynastie gaan voor.

Tiberius verlangt van Julia dat zij meegaat op veldtocht

Afbeelding 11

naar de opstandige Paloniërs in het huidige West-Hongarije. Zij is zwanger van hun eerste (en enige) kind. Tijdens de rit wordt een zontje geboren dat na enige dagen sterft. Tussen Tiberius en Julia komt het daarna niet meer goed. Vergilius stierf al eerder; Horatio moet nu de roem van Augustus in woorden gieten. Binnen korte tijd zijn er meer doden te betreuren in de familie- en vriendenkring. Het ergst is het plotselinge overlijden in 9 v. Chr. van generaal Drusus, de broer van Tiberius en dus ook een stiefzoon van Augustus.

Afbeelding 12

tus (afbeelding 5 en 12). Ook Maecenas sterft, kort daarop gevolgd door zijn vriend Horatius.

Tiberius is jaloers op de bevoorrechte positie van zijn oudste stiefzonen Gaius en Lucius. Hij trekt zich terug op Rhodos en wil niet meer voor Augustus veldheer zijn. Julia krijgt zo steeds meer vrijheid. De kritiek op het beleid van Augustus in de kring rond Sempronius wordt steeds driester. Men spreekt zelfs over het vervangen van Augustus door Gaius, wat uiteraard in die tijd een keizersmoord zou betekenen. Ook Julia is overtuigd van de noodzaak tot verandering. Gaius wordt ingelicht, maar deze houdt zich op de vlakte. Hij trouwt met het nichtje Livilla van Tiberius en Julia, dochter van de zojuist overleden generaal Drusus (afbeelding 12).

Verbanning

Op grond van de zedelijkheidswetten van Augustus 16 jaar eerder, krijgt Julia in 2 v.Chr. te horen dat ze – zonder haar kinderen – wordt verbannen naar het eiland Pandateria (het huidige Ventotene) 70 km ten westen van Napels. Haar moeder Scribonia gaat met haar mee. Zie afbeelding 13. Haar geliefde Iullus pleegt op verzoek van Augustus zelfmoord. Er is twijfel of overspel de reden is: ook de andere 'samenzweerders' zoals Sempronius, Quintinus en Appius worden namelijk verbannen. Op het eiland heerst een Spartaans regime: geen wijn, uitstapjes of bezoek. Af en toe ko-

men er brieven van haar dochters en van Lucius. Augustus stuurt zijn twee kleinkinderen Gaius en Lucius naar respectievelijk Armenië en Spanje in het kader van hun militaire opvoeding. Op reis naar 'Hispania' overlijdt Lucius in Massalia (Marseille). Julia mag de begrafenisplechtigheid niet bijwonen. Zij mag ook niet naar het huwelijk van haar dochter Agrippina met Germanicus, broer van de vrouw van Gaius. Na vijf jaar mag ze naar het vasteland; in Regium (Reggio di Calabria) wel erg ver van Rome, krijgt ze meer luxe en vrijheid. Daar hoort ze dat ook haar populaire oudste zoon Gaius door een geheimzinnige ziekte is overleden. In Rome beweren boze tongen dat Livia er de hand in zou hebben gehad. Augustus adopteert nu Julia's jongste zoon Agrippa Postumus én Tiberius. De eerste wekt door zijn agressieve gedrag de woede van Augustus op: ook hij wordt ook verbannen en de adoptie wordt ongedaan gemaakt. Eindelijk overlijdt Augustus in 14 na Chr. Dan volgt de afrekening: Tiberius laat Agrippa Postumus vermoorden. Alle zonen van Julia zijn dood. In datzelfde jaar overlijdt dan ook Julia in ballingschap, wat door de schrijfster zeer summier wordt aangegeven.

Afbeelding 13

Epiloog

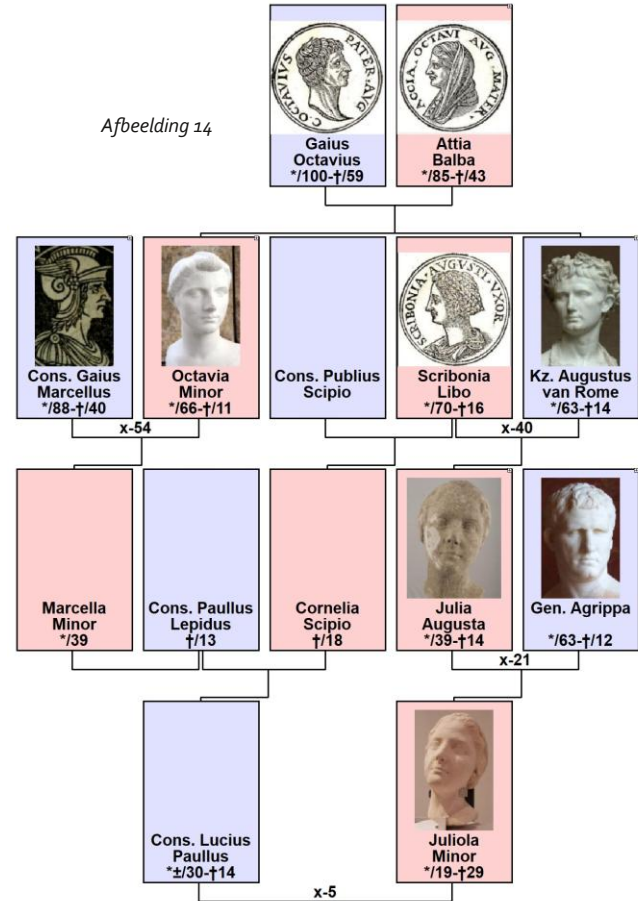
Het boek eindigt met een epiloog, waarin kort wordt aangegeven wat er na de dood van Julia gebeurt:

Tiberius laat de standbeelden van haar vernietigen. In 2013 is bij werkzaamheden aan het vliegveld van Rome een beeld gevonden waarvan men vermoedt dat het Julia betreft. Dat portret is in de afbeeldingen opgenomen.

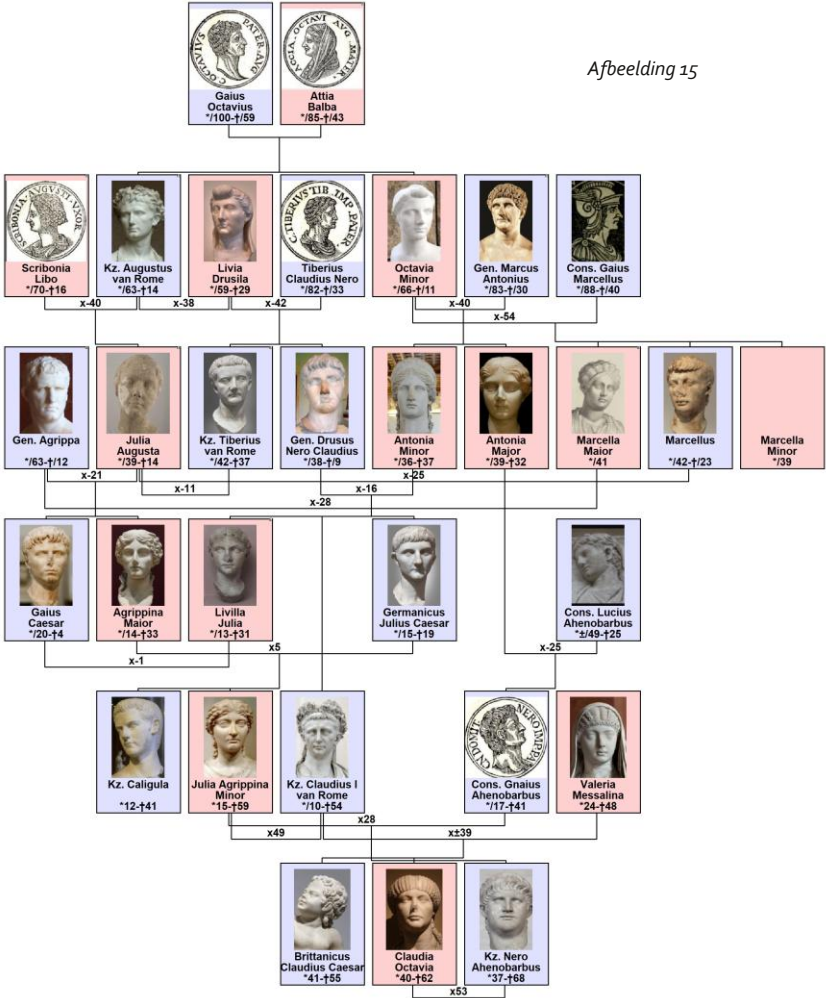
Haar twee dochters leven nog: **Julia Minor** (Juliola) is getrouwd met een halfneef van Julia via een eerder huwelijk van Scribonia (afbeelding 14). In hetzelfde jaar 14 na Chr. wacht Juliola hetzelfde lot als haar moeder. Haar man wordt terechtgesteld en zichzelf verbannen tot haar dood 15 jaar later. De reden is weer overspel, maar ook hier zou het eigenlijk een samenzwering betreffen.

Agrippina Maior trouwt tijdens Julia's ballingschap met Germanicus, zoon van generaal Drusus. Hij werd geadopteerd door zijn oom Tiberius en is diens erfgenaam, nog voor Tiberius' eigen zoon Drusus (afbeelding 12). Zij vergezelt haar man op een aantal veldtochten. Na zijn plotselinge dood beijvert zij zich voor haar zonen als mogelijke opvolgers van Tiberius. Dat komt haar op ballingschap te staan op Pandateria, hetzelfde eiland waar haar moeder vijf jaar verbleef. Julia en deze dochter hebben relaties met de vijf eerste Romeinse keizers (afbeelding 15).

Afbeelding 14

Afbeelding 15

De schrijfster

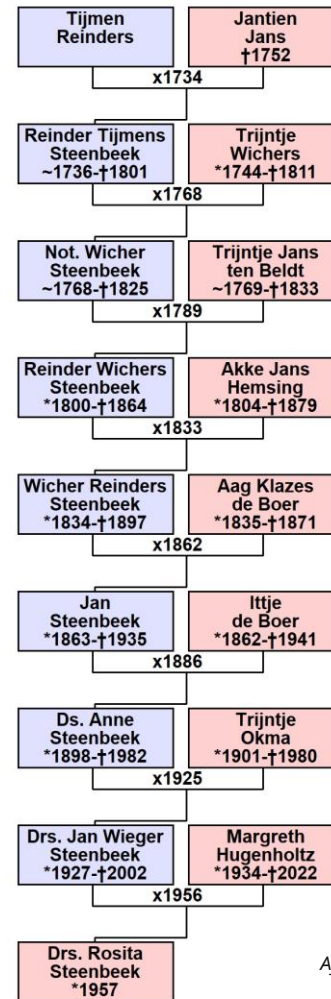
Beide grootvaders en enkele ooms van Rosita Steenbeek (1957) zijn predikant geweest. Zij studeert eerst theologie, maar switcht naar de studie Nederlands, de studie van haar vader. Al 35 jaar woont zij een groot deel van het jaar in Rome. Een groot aantal van haar boeken spelen dan ook in Italië zoals *Leven in Rome*, *Siciliaanse Vespers* en *Schimmenrijk* (over de Etrusken). Meer over de auteur en haar boeken vinden jullie [hier](#).

De vroegst gevonden generaties Steenbeek bezitten (delen van) [boerderijen in Kuinre](#) (Overijssel). Voorvader Wicher Reinders wordt schoolmeester en later notaris in Friesland (afbeelding 16). In 1811 wordt officieel de al in gebruik zijnde naam **Steenbeek** vastgelegd voor hem en zijn nakomelingen (afbeelding 17). Eerdere generaties komen af en toe in akten met die naam voor, maar meestal onder patroniem.

Afbeeldingen

De portretten van de personages zijn óf (marmeren) bustes uit verschillende musea, gevonden in de Nederlandse of Britse versie van Wikipedia, óf afbeeldingen (insignes) die zijn opgenomen in het 'Promptuarii Iconum Insigniorum a Seculo Hominum' door G. Rouillé in 1553 uitgegeven.

De gravure van Ptolemeus XIII (afbeelding 4) is in de 17de eeuw gemaakt door Élisabeth Sophie Chéron naar een

Afbeelding 16

beeltenis op een zilveren medaillon uit de eerste eeuw voor Christus. De afbeelding is te vinden in het boek 'Pierres Antiques Gravées Tirées des Principaux Cabinets de la France' uit 1736.

De geneagrammen zijn gemaakt met GensDataPro.

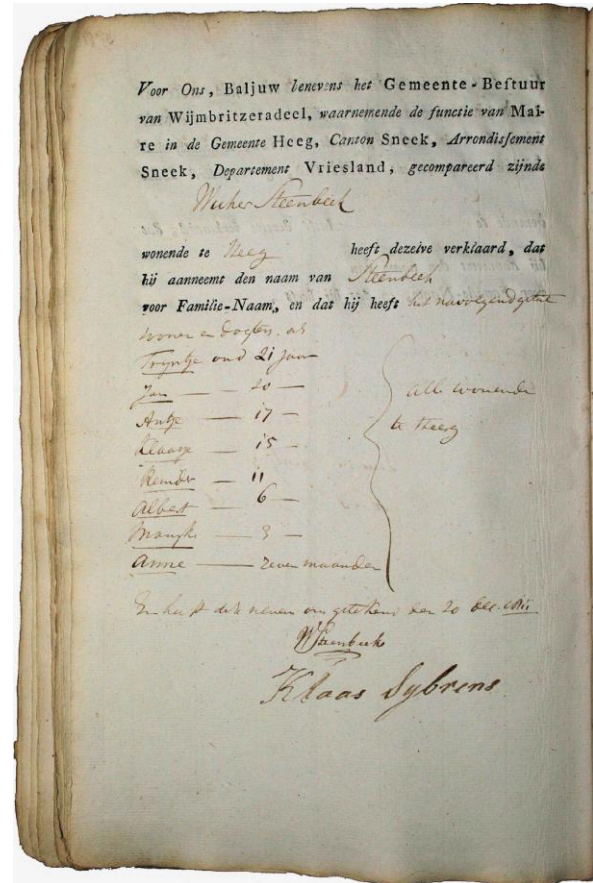
Meer boeken over de eerste Romeinse keizers zijn o.a.:

Michael Sommer: 'De Romeinse keizers'

Willemijn van Dijk: 'De opvolger' over Tiberius

Matthew Dennisson: 'De twaalf Caesars'

In 1976 is de BBC-serie 'Ik, Claudius' uitgezonden. Deze is op [DVD](#) beschikbaar. Een groot aantal geportretteerden komt er in voor. Er zijn erg veel films over Cleopatra gemaakt. Een twintigtal vind je [hier](#).

Afbeelding 17

Sinds de laatste publicatie over dit onderwerp, heb ik contact gezocht met Jean Bastiaensen, genealoog uit Kalmthout (BE). De man die een artikel over mijn vroegste voorouders had gepubliceerd en waarvan ik zeer onder de indruk was. Waarschijnlijk was hij erg druk met andere zaken waardoor ik tot op heden geen antwoord op mijn vragen heb gekregen. Een van de vragen was of hij de bronvermelding van ene Willem Jacobs met mij zou willen delen.

Jean Bastiaensen beschreef in zijn artikel dat deze Willem Jacobs een 'connectie' zou hebben met de familie Backs. Terwijl ik ervan overtuigd ben (nog steeds) dat Willem Jacobs zijn 'connectie' heeft met de Boxtelse en Bestse takken van de familie Van Croonenburg. Helaas heb ik nog geen reactie van Jean Bastiaensen ontvangen. Hopelijk volgt die nog.

Alias onderzoek

Intussen ben ik verder op zoek gegaan naar het naamgebruik (Van Croonenburg versus De Croon) bij de vroegst bekende personen in mijn genealogie.

In mijn vorige artikel (deel 7) heb ik een korte stamreeks laten zien waaruit blijkt dat de naam Van Croonenburg ca. 1625 – 1650 afgekort werd tot De Croon.

In deel 7 was dat de stamreeks van Cornelis Franco van

Croonenburg, zoon van Franco Willem Jacobs.

Nu heb ik ook de stamreeksen van twee andere zoons van Franco te weten Petrus en Joorden uitgewerkt.

Willem Jacobs had verder nog drie zonen t.w. Jacobus, Willem en Jan. De stamreeks van Jacobus heb ik nog niet. Dat komt omdat deze tak zich ging vestigen in Zundert en later in Kalmthout (BE). Van de zonen Willem en Jan weet ik helaas nog niets. Uit de stamreeks van Joorden (zie hieronder) komt ook naar voren dat de oudsten de naam Van Croonenburg gebruikten en dat hun nazaten zich De Croon noemden.

De nazaten van Peter gebruikten voor een lange tijd alleen de naam Poirters (Potters e.d.) waarna dit later ook De Croon werd.

Noot bij het volgende schema:

Als de naam van Croonenburg zonder haakjes staat, betekent dit dat de volledige naam ook zo op de doopakte staat.

Bij de namen met haakjes betekent dit dat de volledige naam op een huwelijks- of overlijdensakte staat.

Na verloop van tijd verdwijnt de naam Van Croonenburg in Oirschot en wordt afgekort tot De Croon.

Willem Jacobs huwt (1) NN. (2) Henricke Vermere

|
Vranck (Franco) Willem Jacobs (**Croonen**) huwt Elisabeth
Jan Gerits Mercks

|
Joorden huwt Margaretha Willems Wouter van de Venne

- Franciscus (Franco) Jordans (**van Croonenborch**)
huwt Gertrudis Jacob Roelofs Smetsers
  - Jacobus Francquo (**van Croonenborch**) huwt
Maria Joannes Wouter Jan van den Venne
  - Franco Jacobs huwt Antoinette Petrus van Dijck
  - Theodorus **van Croonenborch** huwt Elisabetha
de Croon
  - Joanna Jacobs (**de Croon**) huwt Jan **de Croon**
  - Joannes **van Croonenborch** huwt Maria Peter

Egidius Potters (Poiters)

- Jacobus **de Croon**
- Franciscus **de Croon**
- NN **de Croon**
- Paulus **de Croon**
- Petronilla **de Croon**
- Joannes **de Croon**
- Franciscus **de Croon**
- Josephus **de Croon**
- Franciscus **de Croon**
- Anna Maria **de Croon**

- Egidius **van Croonenborch** huwt Maria Adrianus
Scepens

- Adriana **de Croon**
- Cornelius **de Croon**
- Maria **de Croon**

- Cornelis Francquo **de Kron** huwt Heijlken

- Hendrick Brants
- Joannes **van Croon**
- Maria **Croonen** huwt Bernardus Adrianus
van Gestel
- Jacobus **Croonen**
- Anna **Croonen**
- Gerardus **Croon**
- Henricus **de Croon**
- Joanna **de Croon**

- Peter Francken **de Croon** huwt (1) Maria Bosch
(2) Maria Philip Stans

- Adrianus Francquo (**de Croon**) huwt Elisabeth
Peters van Creijlt
- Elisabetha Franciscus (**de Croon**) huwt Peter
Wilm Schepens
- Margareta Franco (**de Croon**) huwt Jacobus Jan
Erven
- Joannes **Croonen**

- Wilhelmus Jordanus (**de Croon**) huwt Lijsbeth
Willem Niclaes van de Ven

- Henricus Guilhelmus
- Joanna Guielhelmus (de Croon) huwt Adriaen Jacobssen van Osch
- Guielmus Guielmus (de Croon) huwt Jenneke Gijsberts de Weert
- Maria Guielmus
- Margaretha Guielmus (de Croon) huwt Dielis Claes Vlemings
- Joannes Guielmus (de Croon) huwt Joanna Jacobs de Croon
- Jordanus Croonen huwt Maria Adrianus van Overbeecq
- Petrus Croonen
- Elisabetha Poirters (de Croon) huwt Theodorus Jacob Frank de Croon
- Barbara Poirters (Croonen / de Croon) huwt Petrus Joannes van Berendonck
- Maria Joordens huwt Willem Peter van de Laeck

DNA Onderzoek

Het onderzoek betreffende de gebruikte familienamen gaat nu echt moeilijker worden. Daarom heb ik een poos geleden een vrijwilliger uit mijn genealogie database - met de naam van Croonenburg - bereid gevonden samen een DNA test te doen. Dat had als doel om te bewijzen

dat de Oirschotse tak verbonden was met de Boxtelse / Bestse tak. Ik kom uit de Oirschotse tak en hij uit de Boxtelse / Bestse tak.

Op advies van een DNA deskundige hebben wij onze DNA monsters laten testen bij FamilyTree. De test betrof de Y-chromosomen test. De paternale lijn. Echt wel spannend wat het resultaat zou gaan worden.

Oeps...

Vorige week kregen wij de resultaten. Wat een deceptie was dat voor mij. **Er was geen match !!!!**

Met andere woorden, al mijn aannames werden hiermee (voorlopig) om zeep gebracht.

Echter het kan ook nog zo zijn dat de vrijwilliger een kind is uit een buitenechtelijke relatie van een van de vroege voor-moeders. Niet ondenkbeeldig. Overigens gaat het mij toch even te ver om nu enkele andere kandidaten uit de Boxtelse / Bestse tak deze Y-DNA test te laten ondergaan a raison van E. 119,- excl. invoerrechten. En hoeveel vrijwilligers moet ik dan nog vragen? Dan wacht ik liever totdat FamilyTree mij een melding van een match stuurt.

Intussen ga ik dan toch maar verder met het zoeken van een aannemelijke 'papieren' bewijsvoering.

Stamboomonderzoek is populair! En dat merken wij van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) ook. Er komen wekelijks vele aanvragen binnen. Maar waarvoor kun je bij het RHCE terecht? Wij stippelen de zoektocht voor jou uit!

1. Waar begin je?

Stamboomonderzoek begint thuis. Verzamel zo veel mogelijk familiepapieren, zoals trouwboekjes, bidprentjes, oude koopakten, foto's en dergelijke. In deze familiepapieren moet je een aanknopingspunt zien te vinden, het liefst van voor 1938. Akten van overlijden worden namelijk na 50 jaar openbaar raadpleegbaar gemaakt, huwelijksakten na 75 jaar en geboorteakten na 100 jaar. Hiermee kan je bij archiefdiensten verder zoeken. Noteer ook de familieverhalen die rondgaan, daar kunnen aanknopingspunten in zitten. Houdt een goede administratie bij, zodat je ook later altijd kunt nagaan hoe je aan de informatie gekomen bent.

2. Oriënteren

in de bibliotheek van het RHCE vind je een aantal handboeken over stamboomonderzoek. Op www.rhc-eindhoven.nl vind je onder de links bij genealogie een aantal websites, zoals van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en het Centraal Bureau voor Genealogie (CBG). Hierop

staan allerlei handleidingen over stamboomonderzoek. In de catalogus van het CBG of onze bibliotheekcatalogus kan je nagaan of er al iets over jouw familienaam gepubliceerd is. Noteer dit en maak een overzicht van wat je tot zover al hebt gevonden.

3. Ga naar het archief!

Zodra je de stukken over jouw familie hebt verzameld en handleidingen hebt doorgenomen kun je een archiefdienst gaan bezoeken. Hier kun je terecht voor aanvullende gegevens over jouw genealogische achtergrond. Veel gemeenten hebben een eigen archiefdienst of zijn met andere gemeenten een samenwerkingsverband aangegaan. Het onderzoek bij archiefdiensten is gratis, zo ook bij het RHCE. Onze medewerkers staan klaar om jou op weg te helpen en stukken klaar te leggen. Mail ons van tevoren wel even wat je precies wil inzien.

Het werkgebied van het RHCE beslaat 20 gemeenten en 14 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in Zuidoost-Brabant. Van alle aangesloten gemeenten zijn de eerder genoemde openbare registers van de *Burgerlijke Stand*, *Bevolkingsregisters* en *Doop-, Trouw- en Begraafregisters* naar de RHCE overgebracht. Naast deze bronnen zijn ook de archieven van de gemeentebesturen, de schepenbanken en de notarissen in te zien. Ook de *Beeldbank* (foto's, kaarten,

no	jaar	soort	omschrijving	no	jaar
214	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
215	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
216	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
217	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
218	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
219	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
220	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
221	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
222	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
223	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
224	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
225	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
226	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
227	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
228	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
229	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
230	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
231	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
232	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
233	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
234	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
235	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1
236	1799	g	Notariële akte van de heer J. van der Meulen...	1	1

Repertorium notariële aktes

prenten) kan interessante informatie opleveren. De eerste bronnen die je bij het RHCe kunt naslaan zijn de registers van de *Burgerlijke Stand* en de *Bevolkingsregisters*. Zoek je iets in de periode van vóór 1811, dan ben je in de eerste plaats aangewezen op de *Doop-, Trouw-, en Begraaf-*

registers (de DTB's). Een deel van deze bronnen zijn online raadpleegbaar gemaakt. De bekendste hiervan is *WieWasWie.nl*. Wees er wel op bedacht dat nog niet alle bronnen geïndexeerd zijn en dat het daarnaast ook nodig is om een archiefdienst te bezoeken.

In deze bronnen zijn vooral namen en jaartallen te vinden. Deze heb je nodig om verder te kunnen zoeken naar aanvullende gegevens. Ze vormen als het ware de kapstok waaraan je verdere gegevens kunt ophangen. Om deze gegevens te vinden zul je onderzoek moeten doen in andere bronnen, zoals archieven van schepenbanken, notarissen, kadaster etc.

Primaire genealogisch bronnen:

- Burgerlijke Stand
- Bevolkingsregisters
- Doop-, Trouw- en Begraafregisters

Secundaire genealogisch bronnen:

- Notarieel archief
- Schepenbankarchief
- Gemeentebesturen
- Cijnsadministratie

Adres: Raiffeisenstraat 18, 5611 CH Eindhoven
www.rhc-eindhoven.nl

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger **de resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 250 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel.

Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Nieuwjaarsbijeenkomst

zaterdag 21 januari 2023 van 13.30 -16.30

Programma:

- 13.30 Zaal open
- 13.50 Welkom door Anton Neggers, voorzitter van KPL en toast op het nieuwe jaar 2023
- 14.00 Lezing met pauze:
Vreemde naamgeving in de genealogie
- 15.50 Afsluiting lezing
- 15.55 Tijd voor verder onderling contact en bezoek aan de bibliotheek
- 16.30 Afsluiting

Lezing: **Vreemde naamgeving in de genealogie**

Hans van den Broek

Het blijkt dat in het zuiden van Nederland een gebruik bestond om een zevende zoon Louis te noemen. Dit verschijnsel is aantoonbaar tussen 1650 en 1968. Het begint ermee dat aanvankelijk alleen aan een zevende zoon van een zevende zoon sommige geneeskrachtige gaven worden toegeschreven. Dit gebruik lijkt dan langzaam ingekapseld te worden in de kerkelijke doopplechtigheden en steeds vaker gekoppeld te worden aan de naam Lodewijk. Dan verwatert het gebruik en is het niet langer een zevende zoon maar het zevende kind in het gezin dat Louis wordt genoemd. Weer enige tijd laten worden ook meisjes Louise

genoemd. Na pakweg 1850 zien we dat kinderen vernoemd worden naar eerder Louis genoemde familieleden die zelf wel een zevende boreling waren. De naamgeving van zevende zonen en allerlei hiermee samenhangende rituelen blijken uiteindelijk in heel Europa bekend. En dan komen ook andere namen in beeld.

De spreker **Hans van den Broek** zal jullie over zijn bevindingen bij meer dan 300 teruggevonden Louis'sen vertellen. En hij zal jullie deelgenoot maken van zijn andere bevindingen bij afwijkende naamgeving.

Tijdens het onderzoek naar de zevende zoon doken ook andere gebruiken bij het geven van een naam op. Zo kwam vernoeming naar een speciale heilige om ziekte te voorkomen in beeld. De Heilige Driekoningen werden om meerdere redenen populair. Ook herkende hij speciale namen om een kind voor te bestemmen voor hetzelfde vak als de vader had, met name in doktersfamilies, zoals Cosmas of Galenus.

Lezingen

Alle bijeenkomsten vinden plaats op dinsdag in zaal 3 van 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ EINDHOVEN. Zaal open 19.30 uur, begin lezing 20.00 uur.

Lezing 14 februari 2023

Een... Teut? Wat is dat?

Een keertje een ander soort lezing. In plaats van een spreker vertonen we een **film**.

Wil je je een beeld vormen van wat een Teut nu precies was, beeld je dan in dat er zo goed als geen werk is. Met het beetje dat je hebt kan je nauwelijks je boterham verdienen. Om te overleven moet je dus wat anders gaan doen. Je raapt al je moed bij elkaar en trekt met een zak goederen op je rug naar meer welvarende streken om daar hopelijk je producten aan de man te kunnen brengen. Als je hierin

slaagt, mag je jezelf voortaan een 'teut' noemen. Deze film gaat niet alleen over deze beroepsgroep, ook de genealogische verbanden worden behandeld.

Lezing 14 maart 2023

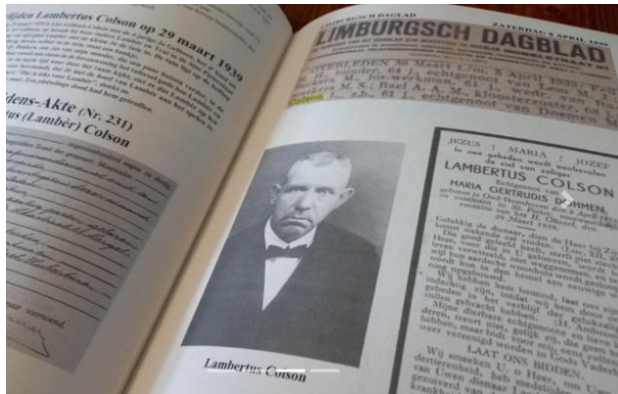
Wie schrijft, die blijft.

Over het schrijven van een familiegeschiedenis

De indruk zou kunnen bestaan dat familiegeschiedenis een moderne eigentijdse vorm voor een genealogische publicatie is, maar schijn bedriegt. Veertig jaar geleden publiceerde het erelid van de NGV, de heer Hamers uit Nijmegen, de brochure 'Van ordening tot familiegeschiedenis' en hield hij lezingen over dat onderwerp. Vanwaar dan toch de steeds weerkerende belangstelling? Zou het schrijven van een familiegeschiedenis echt zo'n megaklus zijn waar iedere genealoog wel eens over denkt, maar waar slechts een enkeling zich aan waagt? In zijn presentatie zal de spreker laten zien dat 'familiegeschiedenis' geen eenduidig begrip is en dat genealogen veel keuzemogelijkheden hebben om hun geschiedenis vorm te geven.

Wel is het zo dat iedere keuze consequenties heeft voor het onderzoek dat aan het schrijfwerk vooraf moet gaan en voor de vorm die de publicatie zal gaan aannemen.

Aan de hand van voorbeelden uit de afdelingsbibliotheek, uit de NGV-bibliotheek, en uit zijn eigen boekenkast zal de

spreker **Jos Grimmelikhuisen** laten zien wat anderen van hun familiegeschiedenis hebben gemaakt. Voorbeelden om na te volgen of juist niet. De kern van zijn betoog vormt een stappenplan dat hij zijn toehoorders zal voorleggen en toelichten. Een plan dat door iedereen naar behoefte en mogelijkheden kan worden gedetailleerd. Een plan ook waarvan men, zo men dat wil, onderdelen kan toevoegen, schrappen of vervangen. Tot slot heeft de heer Grimmelikhuisen nog een aantal tips voor wie met het schrijven van een familiegeschiedenis wil beginnen. Tips die mogelijk ook bruikbaar zijn voor wie al een flink deel van het manuscript gereed heeft.

Een groot deel van de KPL-site is gevuld. Klik [op deze link](#) en je bent op de thuispagina. In het hoofdmenu rechtsboven geeft een pijltje aan dat er bij **Afdeling** nog meer te ontdekken is: informatie over het Afdelingstijdschrift tot en met Public Relations. Het pijltje bij Bestuur betekent dat ook daarover meer te vinden is. Kort iets meer over deze subpagina:.

AFDELINGSVERGADERINGEN

Op deze pagina vinden jullie:

- de [data](#) van de vergaderingen
- de laatste [agenda](#) en de eventuele stukken
- de [notulen](#) van de vergaderingen
- de [jaarverslagen](#) van de afdeling

AFDELING

NIEUWS

AFDELINGSTIJDSCRIFT

AFDELINGSVERGADERINGEN

BESTUUR

BIBLIOTHEEK

CURSUSSEN

INTERNET EN GENEALOGIE

PUBLIC RELATIONS

Digitale producties

Webinar en digitale lezingen

Op ons [Youtubekanaal detweekwartieren](#) zijn nu drie video-producties beschikbaar. Deze video's zijn openbaar en voor iedereen te bekijken.

Wilt u een videoproductie maken op genealogisch gebied neem dan [contact op met het afdelingsbestuur](#). U krijgt technische ondersteuning bij het publiceren van de video.

De nu beschikbare video producties zijn:

Webinar stamboomonderzoek

Dit is onze eerste eigen productie met een introductie op het opzetten van je stamboom.

Te bekijken via [deze link in uw browser](#)

Digitale lezing Open Archieven

Eind maart 2021 was de digitale lezing van Bob Coret over

Open Archieven. Nog steeds te volgen op [deze weblink](#).

Digitale lezing Kadaster Archiefviewer

In mei presenteerden we de digitale lezing van Arnout van Erp over de Kadaster Archiefviewer. Zeer aanbevolen voor degenen die in het kadaster zoeken, zowel in de archieven als via het abonnement op de Archiefviewer van onze afdeling. (Zie [hier voor nadere informatie](#) over het gebruik van ons abonnement).

Voor het volgen van de lezing ga [naar deze weblink](#).

Mededelingen

Uitleen

Nu we weer maandelijkse lezingen in 't Trefpunt hebben is uitleen weer mogelijk. Helaas staan de boeken niet in dezelfde ruimte als de lezingen, en omdat die ruimte bezet is tot 21:30, kunnen we er voorlopig alleen na de lezingen terecht om door de bibliotheek te neuzen en boeken en Cd's te lenen. Mocht dit voor U niet mogelijk zijn, en wilt u een boek of CD lenen, neem dan contact op met [de bibliotheecaris](#). Na afspraak is het soms ook mogelijk om op zaterdag te komen zoeken.

Aanwinsten - boeken

Kaatje ben je boven? Leven en werken van Nederlandse dienstbodes 1900-1940

Auteurs: Barbara Henkes en Hanneke Oosterhof

Tot diep in de twintigste eeuw zijn ontelbaar veel jonge, ongehuwde vrouwen werkzaam geweest als dienstbode: als morgenmeisje, kamer- of keukenmeisje, dagmeisje of boerenmeid. Waarom gingen ze in betrekking? Hoe kwamen ze aan een dienstje? Wat moesten ze doen? En werden ze daarop voorbereid? Wat maakte een dienstje tot een goede of minder goede betrekking? Hoe handhaafden

dienstmeisjes zich in het spanningsveld tussen sociale afstand en persoonlijke betrokkenheid binnen het werkgeefstersgezin? In de literatuur komen we de Kaatjes, Dina's en Betsies regelmatig tegen, maar in de geschiedschrijving is aan het dienstbodenbestaan nog nauwelijks

aandacht besteed. Barbara Henkes en Hanneke Oosterhof leggen deze kant van de veelal 'verborgen' machtsverhoudingen binnen de privésfeer open en laten zien hoe maatschappelijke ontwikkelingen hierop inwerkten. Ze doen die aan de hand van archiefmateriaal, vakbonds- en vrouwenbladen, maar ook en vooral aan de hand van gesprekken met tientallen vrouwen die terugkijken op hun dienstbodenbestaan.

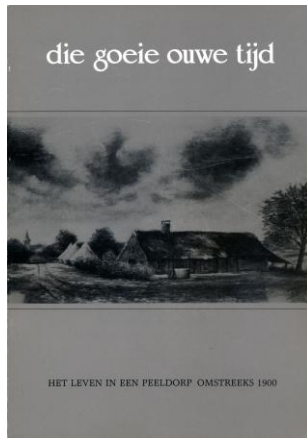
In de bijlage staat een overzicht van tientallen voormalige dienstbodes (met naam) en contacten van hen.

Uitgave 1985 – 192 bladzijden - Cat-nr.: 11-HKS

Die goeie ouwe tijd; Het leven in een peeldorp omstreeks 1900

Auteur: Sjang Hoeijmakers

De auteur Sjang Hoeijmakers begon zijn leven (1911) op een geïsoleerd liggende boerderij in het Limburgse peeldorp Horst. Hij maakte nog net het oude, harde boerenleven mee, de bijna totale afhankelijkheid van de natuur, de besloten gemeenschap met een eigen cultuur,

die onmiskenbaar de kenmerken van de Peel vertoonde en die radicaal verschilde van de grotestadscultuur. Hij beleefde de overgang naar de moderne tijd. In 1936 verhuisde zijn gezin naar Elsendorp in de Brabantse Peel.

In dit boek beschrijft hij een hele serie verhalen over het leven in de peeldorpen, de schooltijd, ontspanning en amusement van de jeugd in die dorpen. Het leven op het platteland, aangevuld met verhalen over specifieke boerderijen, specifieke markante mensen, het verenigingsleven, beroepen, buurtschappen enz. enz. Uitgebreid komt ook de eerste ontginning van de peel aan de orde.

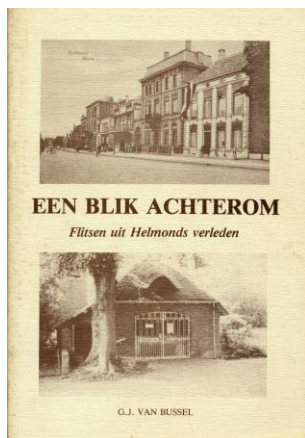
Als men een beeld wil krijgen van het leven op het platteland in de Peel vanaf het begin van de 20e eeuw dan is dit boek een aanrader.

Uitgave 1988 – 172 bladzijden - Cat-nr.: 14-HMS2

Een blik achterom; Flitsen uit Helmonds verleden

Auteur: G.J. van Bussel

Dit boek werd geschreven naar aanleiding van het veertigjarig bestaan van de Heemkundekring Helmond-Peelland. De schrijver heeft een aantal onderwerpen uit de geschiedenis van Helmond beschreven die als losse zijn opgenomen. Het boek is goed leesbaar voor een groot publiek opgeschreven, zonder wetenschappelijke bronvermeldingen, maar wel met een uitgebreid hoofdstuk met gebruikte literatuur. De verschillende verhalen omvatten onder andere het ontstaan van Helmond, de kasteelheren, het Robustelly orgel, Binderen, de ontwikkeling van de

armenzorg, ambachtsgilden en fabrieksindustrie, schuttersgilden, verenigingen, stadsontwikkeling en nog diverse meer.

Een prettig lezend boek met veel oude foto's als illustratie. Aan te raden voor eenieder die wat meer wil weten over de geschiedenis van Helmond.

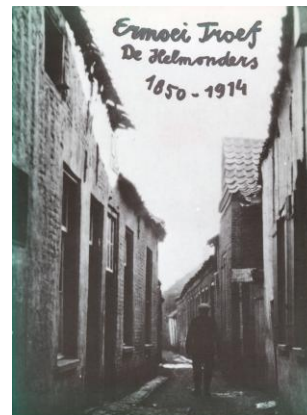
176 bladzijden - Cat-nr.: 14-BSL2

Ermoei Troef De Helmonders 1850-1914

Auteur: Giel van Hooff

De schrijver beschrijft Helmond vanaf ca 1850 tot ca 1900 in een serie zeer gedetailleerde verhalen. In het eerste hoofd-

stuk wordt verteld hoe enerijds een schipper, die zijn vracht moest lossen in Helmond en anderzijds een jonkheer die op bezoek was bij de kasteelheer, door de stad lopen, waarbij in groot detail wordt beschreven door welke straten men liep, welke weilanden, rivieren etc. men passeerden, wie er woonden, welke fabrieken ze tegenkomen enz., enz. Na deze eerste in verhalende stijl geschreven inleiding, wordt er uitgebreid een aantal zaken rondom de bevolking van Helmond beschreven, zoals werktijden, inrichting van de fabrieken, vrouwenwerk, het loon, de sociale voorzieningen, verzet en stakingen, de bonden, de drank en zijn bestrijding, wonen en gezondheid, kindersterfte, het onderwijs, de armenzorg en de vrije tijd van de inwoners. Hoewel dit boek vooral de situatie in Helmond beschrijft,

geeft het een zeer gedetailleerd inzicht in hoe men leefde in steden in de 2e helft van de 19e eeuw.

Uitgave 1994 – 130 bladzijden - Cat-nr.: 14-HF

Historische Stads Atlas NL; Nederland stedenland

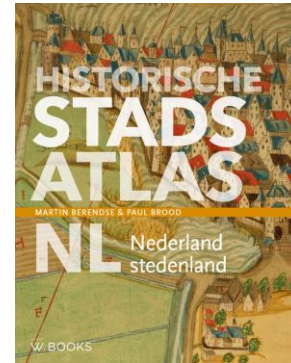
Auteurs: M. Berendse & P. Brood

De Historische stadsatlas NL is het derde deel in de succesvolle Historische atlas NL-reeks

De atlas vertelt het verhaal van de duizendjarige ontwikkeling van de Nederlandse steden. Kaartmannetjes Martin Berendse en Paul Brood haalden in de archieven en musea de mooiste kaarten, tekeningen en schilderijen naar boven om de geschiedenis van de Nederlandse stad te laten zien. Zonneklaar is dat de stad in ons land het altijd voor het zeggen heeft gehad – en eigenlijk is dat nog steeds zo. De oudste steden liggen aan het water. Na 1200 groeit het aantal steden explosief.

Omstreeks 1400 zijn er op het huidige Nederlandse grondgebied ruim 150 steden. Zij zijn de economische en culturele motor van ons land en ze vormen de knooppunten voor de handel over zee naar Scandinavië en Noord-Duitsland (Hanze), naar Engeland en Frankrijk. Minstens zo belangrijk is de rivierhandel met het Rijnland en Vlaanderen. Hoogtepunt is de zeventiende eeuw, waarin de steden van de Republiek vooraan gaan in de internationale

handel. In de achttiende en het begin van de negentiende eeuw raken steden in verval, maar vanaf ongeveer 1850 bloeien ze weer op en jagen ze vernieuwing en modernisering aan. Dankzij de opkomende industrialisatie in die periode neemt ook in het zuiden en oosten de verstedelijking toe. De functie van de steden verandert

geleidelijk. Was menig stad in de negentiende eeuw een vuile, stinkende plaats waar de arbeiders naast de fabriek woonden, de toenemende hygiëne en nieuwe inzichten in stedenbouw brengen daarin verandering. Ook na de Tweede Wereldoorlog zet de verstedelijking door, maar veel meer gespreid dan vóór de oorlog. De huidige 100.000+ steden zijn deels oude steden, maar er zijn ook nieuwe bij. Oude steden zijn bijvoorbeeld Amsterdam, Rotterdam, Groningen en Nijmegen, jongere steden onder

andere Ede, Alphen aan den Rijn en Emmen. Feitelijk wordt een groot deel van Nederland bedekt door stedelijk gebied. Buitenlandse toeristen zitten er niet ver naast als ze het kleine Nederland Singapore aan de Noordzee noemen. Van buitenaf is ons land een haast aaneengesloten stedelijke gebied met mooie parken en grachten. Nederland is een stedenland.

Uitgave 2021 – 224 bladzijden - Cat-nr.: 05-BRE2

Historische Atlas van misdaad en straf; Nederlanders over de schreef

Auteurs: P. Nieuwbeerta & M. Berendse

Een samenleving kan niet zonder regels. Maar wat te doen met hen die zich daar niet aan houden? Daarover gaat de Historische atlas van misdaad en straf. Tweeduizend jaar geleden, in de tijd van Romeinen en Germanen, worden misdaden in eigen kring bestraft. Pas in de loop van de middeleeuwen krijgt de overheid geleidelijk een rol. Strafbare feiten zijn niet meer alleen schendingen van de belangen van privépersonen, maar ook aanslagen op de rechtsorde, waarover de overheid moet waken. Wie als verdachte van een misdrijf wordt gearresteerd, kan alleen worden veroordeeld als hij zijn misstap bekend. En om bekentenissen te verkrijgen – of eigenlijk af te dwingen –

kunnen verdachten gemarteld worden. De scherprechter heeft een heel arsenaal aan martelwerktuigen om de verdachte tot een bekentenis te dwingen: duimschroeven, vuurtoetsen, gesels en tangen. Eenmaal veroordeeld

wacht vaak de galg als doodstraf. Ook al brengt de Franse tijd – tweehonderd jaar geleden – een humaner strafrecht, lijfen doodstraf zijn niet zomaar afgeschaft. Hoewel de media soms anders doen vermoeden, is het aantal moorden en doodslagen in onze tijd maar een fractie van eeuwen geleden. Wel is er

nieuwe criminaliteit: cybercrime, witteboordencriminaliteit en een goed georganiseerde drugsmafia. Daar konden de Limburgse Bokkenrijders alleen maar van dromen. Nederlanders over de schreef biedt een rijk geïllustreerd en helder overzicht van de Nederlandse geschiedenis van misdaad en straf.

Uitgave 2022 – 176 bladzijden - Cat-nr.: 11-NA

Cursussen en workshops van NGV-afdeling KPL

Cursussen algemene informatie

De cursussen worden gecoördineerd door [de cursus-coördinator](#). Behalve voor de cursus Stamboomonderzoek voor beginners is er geen vaste planning voor de cursussen. Er wordt een cursus gepland zodra er voldoende aanmeldingen zijn. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is tien, de cursus gaat door bij minimaal zeven deelnemers.

Je kunt je dus op elk moment aanmelden. Heb je belangstelling, meld je dan aan! Aanmelden via het [secretariaat](#).

Het cursusbedrag is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus. **Niet-leden betalen een toeslag.**

Kijk voor actuele gegevens op de afdelingspagina's op de website:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Na aanmelding krijgen de deelnemers bij de bevestiging een cursuscode.

Als het minimum aantal deelnemers bereikt is, krijgt u nader bericht over de betaling en dergelijke.

Betalingen via **NL73 INGB 0589 6198 02** ten name van Penningmeester NGV; vermeld altijd minimaal KPL en de cursuscode.

Workshops algemene informatie

De workshops worden gecoördineerd door [de cursus-coördinator](#). De workshops zijn gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek.

Recente voorbeelden waren de workshop *Zoeken met WieWasWie*, *Zoeken in Familysearch* en *Zoeken in het BHIC*. Deze workshops waren steeds op aanmelding voltekend.

De workshops zijn "hands-on". De deelnemers brengen hun eigen apparatuur, laptop met voeding, mee.

Het is niet de bedoeling praktische zoekvragen van de deelnemers te beantwoorden. Het doel is het verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met de algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

De workshops worden intensief begeleid. De groepsgrootte is daarom beperkt tot 16 personen.

Deelname is gratis voor onze leden.

Aanmelding via het [secretariaat](#).

Cursus Stamboomonderzoek voor beginners

Deze cursus is bedoeld voor mensen die de eerste schreden gaan zetten in het stamboomonderzoek.

Inhoud:

Workshop 1: Inleiding in de genealogie:

Opzet van een stamboom, algemene begrippen en kennis van de bronnen.

Workshop 2: Stamboomonderzoek

De praktijk van het verzamelen en opslaan van de primaire gegevens, zoeken op internet, computerprogramma's.

Workshop 3: Van stamboom naar familiegeschiedenis

De primaire gegevens aanvullen vanuit speciale bronnen.

Workshop 4: Rechterlijke en notariële archieven

Akten van schepenbank en notaris. Rondleiding in archief.

Workshop 5: Bijzondere bronnen en publicaties

Militieregisters, criminele registers, verklaring van overlijden, cijnsregisters, publiceren van de stamboom.

Vijf avonden van 2,5 uur in het RHCE.

Breng mee: laptop met oplaadsnoer en notitieblok.

Deze cursus wordt gegeven door Anton Neggers in samenwerking met de Volksuniversiteit Eindhoven en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven.

Meer informatie [op onze website](#) en [op de website van de Volksuniversiteit](#)

Genealogie voor Gevorderden

Deze cursus is gericht op de gevorderde stamboomonderzoeker. Maar ook geschikt als opfriscursus en om kennis te maken met minder gebruikelijke bronnen.

Workshop 1: Bestuur en rechtspraak

- Leenstelsel, heerlijkheden en steden
- Schepenbank
- Vrijwillige rechtspraak: belangrijkste transacties: (erfdeling, testament en codicil, voogdijstelling)
- Civiele en criminele rechtspraak
- Casuïstiek

Workshop 2: Grondbezit en genealogie

- Juridische consequenties
- Middeleeuwse bronnen: cijnsregisters
- Transport en vernadering
- Casuïstiek

Workshop 3: Religie en kerkelijke archieven

- Katholiek en protestant
- Invloed op het dagelijks leven
- Bronnen: canoniek recht, classis en kerkenraad
- Casuïstiek

Docent: Anton Neggers

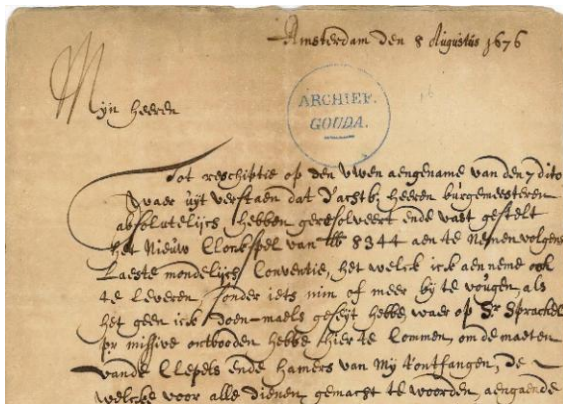
Drie avonden van 2 uur

Breng mee: laptop met oplaadsnoer en notitieblok

Paleografie I en II

Leer de oude handschriften lezen.

Er is een cursus voor beginners (Paleografie I) en een voor gevorderden (Paleografie II)

Opzet van de cursus:

Wekelijks maak je thuis enkele oefeningen. Deze worden vervolgens tijdens de les behandeld en toegelicht.

Docent: Ben Bal

Paleografie I

Cursus in 6 middagen van 2 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: schrijfblok A4.

Paleografie II

Cursus in 6 middagen van 2 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: schrijfblok A4.

Aldfaer I en II

Aldfaer I

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met Aldfaer.

Onderwerpen zijn onder andere: installatie, start met de stamboom, werken met Gedcom en MyHeritage, koppelen van afbeeldingen en documenten, het maken van rapporten en overzichten.

Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

ALDFAER

Aldfaer II

Aansluitende vervolgcursus gericht op de gevanceerde mogelijkheden van Aldfaer met als onderwerpen onder andere: onderhoud van de gegevens, tekstverfraaiing, groepen maken, bonusrapporten, koppeling met smartphone en tablet, maken van een website, grootformaat overzichten maken, zelf rapporten maken.

Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

Docent: Johan van Hassel

Beide cursussen beslaan 3 middagen van 3 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

GensDataPro

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met GensDataPro.

Workshop 1: Invoer

GensdataPro, stamboom aanmaken, gegevens invoeren, hoofdscherm, helpfunctie, instellingen, Geneagram, spiekscherm, datum en datumrekenen.

Workshop 2: Foto's

Volgorde corrigeren, getuigen invoeren, zoekscherm, mappen en bestanden, foto's, foto's met namen, Dossier-tabel.

Workshop 3: Selecteren

Tabellen sorteren, selectiescherm, exporteren naar Excel, exporteren naar papier.

Workshop 4: Bronnen

Bronnen, activiteiten, objecten, invoer vanuit WieWasWie, stamboom verwijderen.

Docent:

André Van Damme

Op vier avonden van 2,5 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: laptop met laad-snoer en notitieblok.

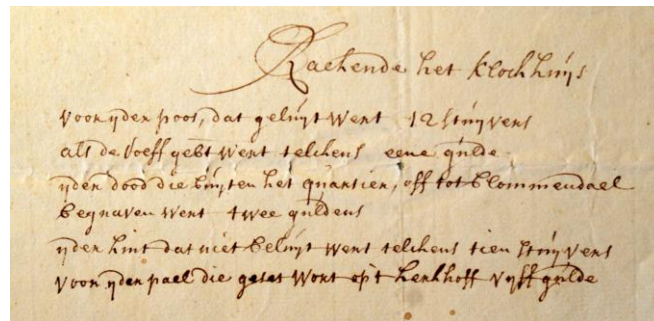

Actuele cursussen en workshops

Paleografie

Van 15 maart tot en met 19 april 2023 vindt van 13.30 – 15.30 uur in 't Trefpunt op zes woensdagen achter elkaar de cursus **Paleografie** plaats.

Elders in dit tijdschrift staat de cursusinhoud genoemd.

Deze cursus is op verzoek van oud-cursisten om het eerder geleerde op te frissen. Maar als er minimaal zeven leden zijn die een beginnerscursus willen volgen, dan kan dat ook op die data. De 'opfriscursus' gaat dan naar het najaar 2023.

Aanmeldingen hetzij voor de beginnerscursus, hetzij voor de opfriscursus naar [de cursuscoördinator](#).

Cursusleider is Ben Bal. De kosten zijn voor leden ca. € 53; niet-leden betalen een opslag per deel.

Onderlinge ondersteuning en advies

Stamboomsprekuren

Onze afdeling biedt al jaren stamboomsprekuren aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekende dat je elke maand buiten de vakanties wel een of twee gelegenheden had om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen.

Onze partners zijn de Bibliotheken van Veldhoven, Geldrop, Eindhoven, Best, Eersel en Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

Onze afdeling heeft een team van leden van 15 personen om deze activiteiten uit te voeren.

Planning

Bibliotheek Best

Donderdag 15 december 14.00 - 16.00
Raadhuisplein 32 5683EA Best

Bibliotheek Veldhoven

Zaterdag 14 januari 11.00 - 13.00
Meiveld 2, 5501KA Veldhoven

Bibliotheek Valkenswaard

In voorbereiding

Bibliotheek Helmond

zaterdag 25 februari 11.00 - 13.00
Watermolenwal 11, 5701RV Helmond

Studiezaal RHCE

vrijdagmiddag 10 maart 13.30 - 15.30
Raiffeisenstraat 18, 5611 CH Eindhoven

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, loopt u in uw onderzoek vast en weet u niet hoe u verder moet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar: redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid bieden hun hulp aan

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben.

De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt per e-mail je specifieke vraag voorleggen aan:

[Theo van Rooijen](#) voor het transcriberen van akten in Duits oud schrift

[Dik Jager](#) voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen.

[Peter Roosenboom](#) voor onderzoek in de regio Nijmegen,

Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Gennep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Emmerik, Kalkar.

Heb je ook een specifieke deskundigheid, meld je dan bij de redactie als je er anderen mee wilt helpen.

Denk ook aan het lezen en interpreteren van de katholieke doop- trouw- en begraafakten in het Latijn.

Of het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd.

Zo helpen we elkaar verder!

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro

Aldfaer

Reunion

PRO-GEN

GRAMPS

Webtrees

André Van Damme

Johan van Hassel

Tony Klomp

Ben Bal

Peter Roosenboom

Peter Roosenboom

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

Gebruik KadasterArchiefviewer

KadasterArchiefviewer

Vanaf 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kunt u als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

bron foto: GEN. magazine CBG

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door Carola Cauven-van Balkom. Wanneer u interesse hebt, stuurt u een e-mail naar publicrelations-kpl@ngv.nl. In die mail vermeldt u uw naam

en lidmaatschapsnummer. U krijgt vervolgens een mail terug met daarin de inloggegevens voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijgt u de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de uwe zijn, dan komt u automatisch op de wachtlijst te staan en ontvangt u bericht wanneer u aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!. Het loont zeker de moeite om eerst de videolezing van Arnoud van Erp te volgen in ons Youtubekanaal. [Zie hier voor de toegang.](#)

Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KadasterArchiefviewer van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#)

Zie ook de informatie [op de site van het Kadaster.](#)

In het nummer van De Tweekwartieren van september 2021 werd op pagina 9 [het HisGisproject](#) beschreven. Afhankelijk van in welk deel van Nederland u onderzoek doet, kan dat veel ondersteuning bieden.

Van Brabant is [Breda en omgeving](#) verwerkt, een deel van [midden-Brabant](#) en een deel van [Oost-Brabant](#), inclusief [Nuenen](#).

Het Geheugen

799330 beelden uit 132 collecties

<https://geheugen.delpher.nl/nl>

Het Geheugen is een dienst van de Koninklijke Bibliotheek. Bij de KB worden alle digitale afbeeldingen opgeslagen en wordt de website van het Geheugen onderhouden. De verschillende collecties op het Geheugen zijn tot stand gekomen in samenwerking met de deelnemende musea, bibliotheken en archieven.

Het Geheugen maakte het mogelijk een deel van dit analoge archief te digitaliseren, namelijk de periode van maart 1963 tot en met april 1969.

De collectie telt ruim 87.500 beelden en geeft goed weer wat het Algemeen Nederlands Persbureau ANP als nieuws bracht.

Thema's

Geschiedenis en samenleving

Kunst en cultuur

Ruimte en omgeving

Media en communicatie

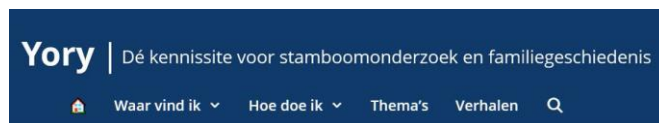
Zoek bijvoorbeeld in:

Algemeen Nederlands Persbureau – Fotoarchief, 1963-1968
Amsterdam-Fotografie – Algemeen Nederlands Persbureau. Voorbeelden uit de collectie:

Atlassen uit het Scheepvaartmuseum

Illegale Fotografie tijdens de Duitse bezetting:

Duizenden foto's uit het Nederlands Fotomuseum, van vakfotografen en amateurs geven een beeld van de gevolgen van de Duitse bezetting.

<https://www.yory.nl>

Yory is de genealogiewebsite van Yolanda Lippens.

Aan deze site werkt een team van stamboomonderzoekers. Zij brengen daar interessante verhalen uit hun onderzoek. Daarnaast geven zij veel informatie over hoe te onderzoeken.

Veel informatie over onderzoek in Brabant, bijvoorbeeld: ["Hoenen en kapoenen" – over cijnsboeken in Noord-Brabant door Robert Keurntjes](#)

Web site Roosjeroos.nl

De eigenaardige naam van de website wordt uitgelegd op de website. De site biedt een handige, simpele zoekmachine voor gegevens uit voormalig Nederlands-Indië. Ik vond er meteen informatie over een halfbroer van mijn overgrootvader die zich gemeld had voor het koloniaal leger en die daar gestorven is. Zijn overlijden in Nederland kon ik steeds maar niet vinden.

“Roosje Roos” is het genealogisch onderzoeksbureau van: Maarten en Willy Etmans, gericht op onderzoek in opdracht. Zij beschikken over een hele reeks archieven uit Indonesië. Hun tip: onvindbare voorouders: kijk ook even naar Indonesië en Nederlands Oost-Indië.

Via de zoekmachine geven zij een snelle, maar beperkte toegang tot de gegevens.

Link van de zoekmachine:

<https://www.roosjeroos.nl/Zoekscherm>

Uiteraard is er veel informatie te vinden op de website van de [Indische Genealogische Vereniging](#).

Bivoorbeeld: Familysearch heeft veel bestanden gedigitaliseerd. De site biedt een overzicht van wat Familysearch van Indonesië heeft.

Eric Hennekam biedt [op zijn website](#) een uitgebreid overzicht van de bronnen van VOC tot dekolonisatieoorlog.

Een aardige tip: in [WieWasWie](#) kun je ook zoeken op plaatsnaam Batavia of Soerabaja.

[Delpher](#) heeft ook hier veel te bieden. Bij de kranten kun je kiezen voor kranten uit Indië/Indonesië, bij de tijdschriften kun je ook selecteren op Indische tijdschriften.

In onze eigen bibliotheek vind je:

CD-6 Bronnen van Indisch Genealogisch Onderzoek

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven:	Heemkundekring Nuenen De Driehornick
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Regionaal Archief Tilburg	Gemeentearchief Venray
West-Brabants Archief	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
Stadsarchief Breda	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch bestanden per plaatsnaam
Erfgoedhuis Weert	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Historische Vereniging Brabant
Heemkundekring Helmond	Brabants Erfgoed
Historische Geografie Brabant	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen
Heemkundekring Oirschot	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen

Agenda

December

do 1	Vergadering bestuur KPL	19.30 - 21.00	Trefpunt
do 15	Stamboomcafé Bibliotheek Best	14.00 - 16.00	Best

Januari

do 19	Vergadering bestuur KPL	19.30 - 21.00	Trefpunt
za 14	Stamboomcafé Veldhoven	11.00 - 13.00	Veldhoven
za 21	Nieuwjaarsbijeenkomst en lezing Hans van den Broek	13.30 - 16.30	Trefpunt

Februari

di 14	Ledenavond Film	20.00 - 22.00	Trefpunt
do 16	Bestuursvergadering	19.30 - 21.00	Trefpunt
za 25	Stamboomcafé Helmond	11.00 - 13.00	Helmond

Maart

za 4	Voorzittersoverleg NGV	13.30 - 16.00	
vr 10	Stamboomcafé RHCe	13.30 - 15.30	RHCe
di 14	Ledenavond lezing Jos Grimmelikhuisen	20.00 - 22.00	Trefpunt
wo 15	Start cursus Paleografie	13.30 - 15.30	Trefpunt
za 25	Ledencontactdag	13.30 - 16.30	Trefpunt

April

do 6	Vergadering bestuur KPL	19.30 - 21.00	Trefpunt
------	-------------------------	---------------	----------

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert op 1 december 2022, 19 januari en 26 februari 2023.

Heb je onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, stuur die dan naar de [secretaris](#).

Bestuursleden gezocht

Omdat een aantal Bestuursleden aftredend is en we nog steeds een vacature hebben, verzoeken we jullie eens goed na te denken om de afdeling te helpen. Vanaf april 2023 is er sowieso een nieuwe 2de secretaris nodig. Deze vervangt in geval van nood de secretaris. Voor de volgende taken zijn er bestuursleden nodig: onderhouden contacten met 't Trefpunt, het meehelpen organiseren van evenementen, het coördineren van cursussen. Binnen het Bestuur kunnen (andere) taken herverdeeld worden.

Neem eens contact op met de voorzitter of secretaris. Die kunnen je vertellen hoeveel tijd het kost en hoe verrijkend het kan zijn. Met slechts twee bestuursleden erbij neemt de belasting per bestuurslid enorm af!

Bestuursbesluiten augustus tot en met november 2022

Het Bestuur stemt grotendeels in met Strategisch Beleidsplan NGV.

Eigen leden die lezing of workshop verzorgen, krijgen een vergoeding.

AfdelingsLedenVergadering 8 november 2022

Besluiten:

De aanwezigen, 38 leden, stemmen in met de notulen van de afgelopen vergadering.

De leden kunnen zich vinden in de voorgestelde begroting 2023 zoals die is ingediend bij het Hoofdbestuur.

De vergadering geeft mandaat aan Anton Neggens als afgevaardigde en aan Peter Roosenboom als plaatsvervangend afgevaardigde om naar eer en geweten te stemmen in de Algemene Vergadering op 26 november a.s..

Mutaties ledenlijst

Tussen 1 augustus en 1 december is 1 lid overleden, hebben 2 leden opgezegd en 6 mensen zijn juist lid geworden. Dat betekent dat in die periode het aantal leden van 227 is gestegen naar 230.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV	https://ngv.nl/
Website NGV-KPL	https://ngv-afdelingen.nl/kpl
Facebookpagina Kempen- en Peelland	link
Youtubekanaal DeTweekwartieren	link
Beheer KadasterArchiefviewer:	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
De Twee Kwartieren op website NGV	link

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl
Wamberg 48, 5653 KV Eindhoven

Anton Neggens	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde AV-NGV	e-mailadres
Dik Jager	secretaris, ledenadministratie, webredacteur	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek	e-mailadres
Ria van Dingenen	2e secretaris, lezingen, cursussen	e-mailadres
Peter Roosenboom	public relations, eindredactie DTK, stamboomcafés	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, facebook, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Vacature		
Vacature		